

Aeres Hogeschool

M Agribusiness Development

Uitgebreide opleidingsbeoordeling

105a2024.02

Samenvatting

In juni 2024 is de bestaande masteropleiding Agribusiness Development van Aeres Hogeschool bezocht door een visitatiepanel van NQA. Deze opleiding wordt zowel in een voltijd- als een deeltijdvariant aangeboden in Dronten. Het panel beoordeelt de opleiding als **positief**.

Het panel heeft kennisgemaakt met bevlogen studenten en docenten, die een stimulerende en hechte leergemeenschap vormen waarin wordt samengewerkt aan innovaties voor de agrifoodsector. Kwaliteit van onderwijs staat hoog op de agenda en ondernemerschap en innovatief denken zitten in de genen van deze opleiding. De masteropleiding is een unieke opleiding die professionals aflevert die als strategische innovators in de agrifoodsector aan de slag kunnen.

Beoogde leerresultaten

De voltijd- en deeltijdvariant van de opleiding **voldoen** aan de basiskwaliteit voor standaard 1. De masteropleiding heeft een helder en onderscheidend beroepsbeeld en profiel geformuleerd op het hbo-masterniveau. De masteropleiding leidt innovatieve professionals op die leiding en sturing kunnen geven aan duurzame verandering binnen de agrifoodsector in binnen- en buitenland. De opleiding hanteert zes leeruitkomsten die zijn opgesteld in samenwerking met het werkveld en wat betreft het hbo-masterniveau steunen op de Dublin descriptoren. Daarnaast hanteert de opleiding vier masterpijlers die zijn afgeleid van de *Professional master standard* van de Vereniging Hogescholen. Omdat de opleiding ook opleidt voor functies in het buitenland, is een spiegeling van de beoogde leerresultaten aan vergelijkbare opleidingen in het buitenland een noodzakelijke volgende stap. De opleiding heeft ruime contacten met het werkveld, die op diverse (in)formele momenten worden benut om het profiel en het curriculum aan te scherpen. De master's community van de opleiding is formeel betrokken bij veranderingen in het profiel en curriculum.

Programma, Instroom, Personeel, Voorzieningen en Begeleiding

De voltijd- en deeltijdvariant van de masteropleiding **voldoen** aan de basiskwaliteit voor de standaarden 2 tot en met 8. De opleiding hanteert realistische toelatingseisen voor Nederlandse en buitenlandse studenten, en biedt een premaster voor studenten die niet de juiste vooropleiding hebben. Studenten worden goed geïnformeerd over de studie en goed ontvangen en begeleid bij de start van de studie. Ook zijn er ruim voldoende studiefaciliteiten en worden studenten adequaat geïnformeerd over hun studie. Binnen Aeres en de opleiding is sprake van een prettige en persoonlijke sfeer, waarin studenten alle ruimte krijgen om zich professioneel te ontwikkelen met uitgebreide begeleiding. De opleiding wil de instroom verhogen en werkt daaraan door de naamsbekendheid te vergroten.

De opleiding werkt met heldere beroepstaken en bijbehorende leerdoelen om het onderwijs richting te geven. Het panel ziet stimulerende en actuele inhoud, waarbij studenten zich kunnen ontwikkelen tot innovatieve managers op strategisch niveau in de agrifoodsector. Studenten kunnen zich verdiepen in hun eigen interesses en de opleiding is bijzonder praktijkgericht. De opleiding hanteert de van oudsher ingezette onderwijsvisie van Aeres door veel nadruk op praktijkgerichtheid en samen leren binnen een community van docenten en studenten. Daarnaast is de masteropleiding één van de eerste opleidingen binnen Aeres die een nieuw didactisch

concept toepast, waarin zelfstandigheid van studenten voorop staat. De deskundige docenten hebben hart voor de opleiding en de student, en worden bij hun taken goed gefaciliteerd door Aeres met voldoende uren en scholing. Er is volgens het panel sprake van een activerende didactiek waarin studenten een afwisseling aan praktijkgerichte werkvormen krijgen aangeboden. Studenten worden ook goed begeleid om hun onderzoeksvaardigheden te ontwikkelen. De pogingen om een lector (uitgebreider) te betrekken bij de masteropleiding mag actief worden voortgezet. De keuze voor het Engels als voertaal vindt het panel deugdelijk onderbouwd. De internationale oriëntatie voor studenten bestaat met name uit de 'international classroom'. Omdat de opleiding studenten voor binnen- en buitenland opleidt, raadt het panel de opleiding aan om de internationale oriëntatie te versterken en verbreden.

De begeleidingsprocessen voor het afstudeeronderzoek kunnen verbeterd worden: de begeleiders kunnen meer op één lijn komen, de reactietermijnen voor feedback mogen worden ingekort, er kan meer begeleiding komen en meer schriftelijke uitleg gegeven worden aan studenten over het afstudeeronderzoek. Het panel vindt de keuze om het afstudeeronderzoek en de stage gelijktijdig (voltijd) of opvolgend van onderzoek naar stage (deeltijd) te laten plaatsvinden een prima keuze, maar raadt de opleiding wel aan om deze verbondenheid strakker te hanteren waardoor dit proces duidelijker wordt voor studenten en werkveld.

Kwaliteitszorg

De voltijd- en deeltijdvariant van de opleiding **voldoen** aan de basiskwaliteit voor standaard 9. Aeres heeft een helder en goed vastgelegd beleid voor kwaliteitszorg, dat voor de opleiding adequaat wordt toegepast. De opleiding laat hierbij zien dat zij een expliciete en breed gedragen kwaliteitscultuur en een goede verbetercyclus heeft. Er worden passende meetinstrumenten ingezet waardoor werkveldvertegenwoordigers, studenten en alumni veel input kunnen geven, die vervolgens ook serieus wordt opgepakt door de opleiding. Een punt van aandacht is de structurele terugkoppeling aan studenten over wat er met hun input gebeurt. De opleidingscommissie vervult haar wettelijke taken en heeft een actieve inbreng in de opleiding.

Toetsing

De voltijd- en deeltijdvariant van de opleiding **voldoen** aan de basiskwaliteit voor standaard 10. De opleiding hanteert een helder, hogeschoolbreed toetsbeleid. De toetsvormen zijn afwisselend, praktijkgericht en stimulerend voor het leerproces van studenten. De processen en formulieren voor beoordelingen vindt het panel ook goed op orde; dit zorgt voor valide toetsen. Feedback op de beoordelingsformulieren van het afstudeeronderzoek is soms mager en het panel raadt de opleiding aan om dit uitgebreider schriftelijk te noteren op de beoordelingsformulieren, zodat oordelen beter navolgbaar worden.

Gerealiseerde leerresultaten

De voltijd- en deeltijdvariant van de opleiding **voldoen** aan de basiskwaliteit voor standaard 11. Studenten realiseren de beoogde leerresultaten in het afstudeeronderzoek en de stage. Zij laten over het algemeen sterke onderzoeksvaardigheden zien en kiezen actuele onderwerpen die mooie innovaties opleveren voor het werkveld. Alumni functioneren volgens het werkveld goed: afgestudeerden van deze opleiding zijn zelfbewuste professionals zijn die op strategisch en masterniveau denken en werken, en veel nieuwe ideeën brengen in de praktijk.

Bijzonder kenmerk Ondernemen

Visie en beleid op het gebied van ondernemen

De voltijd- en deeltijdvariant van de opleiding **voldoen** aan de basiskwaliteit voor Standaard 1. Aeres heeft een heldere visie op ondernemerschap die gedeeld wordt door belanghebbenden binnen en buiten de instelling. Deze visie richt zich op ‘innovatief en verantwoord ondernemen’ binnen de snel veranderende agrarische sector. De visie en het beleid voor ondernemerschap worden periodiek gespiegeld aan werkveldvertegenwoordigers om de nodige aanpassingen te implementeren. Deze visie is specifiek uitgewerkt voor de masteropleiding, waarbij een nadruk ligt op het bewerkstelligen van innovaties. Het panel raadt de opleiding aan om meetbare doelstellingen wat betreft ondernemerschap te formuleren.

Beoogde eindkwalificaties

De voltijd- en deeltijdvariant van de opleiding **voldoen** aan de basiskwaliteit voor Standaard 2. Ondernemerschap maakt een herkenbaar onderdeel uit van de beoogde leerresultaten (de leeruitkomsten en masterpijlars, zie Bijlage 2). De betreffende leeruitkomsten en masterpijlars zijn in de *Moduleoverzichten* geconcretiseerd wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie.

Onderwijs en leeromgeving

De voltijd- en deeltijdvariant van de opleiding **voldoen** aan de basiskwaliteit voor Standaard 3. De op innovatie gerichte en praktijkgestuurde vormgeving van het curriculum biedt studenten veel ruimte om de beoogde leerresultaten wat betreft ondernemerschap te realiseren. Studenten werken op vele manieren aan ondernemerschap en het vinden van oplossingen voor actuele vraagstukken in de agrifoodsector. Dat gebeurt bijvoorbeeld in onderwijsopdrachten zoals een business simulatiegame, het afstudeeronderzoek en de stage. De focus op ondernemerschap past goed bij de studentenpopulatie: studenten hebben ambities om op strategisch niveau bij te dragen aan innovatie van de agrifoodsector, vanuit een expert- of managersfunctie. De onderwijsleeromgeving gericht op ondernemerschap is goed ingericht: docenten, onderwijsvormen, voorzieningen en onderzoeksprogramma's vormen een samenhangend geheel om ondernemersvaardigheden te oefenen.

Staf

De voltijd- en deeltijdvariant van de opleiding **voldoen** aan de basiskwaliteit voor Standaard 4. Een deel van de docenten is tevens ondernemer, of expert op het gebied van ondernemen, strategisch management of innovatieprocessen. Daarnaast zorgen de vele contacten in het werkveld voor een actuele link met de praktijk van het ondernemen.

Gerealiseerde eindkwalificaties

De voltijd- en deeltijdvariant van de opleiding **voldoen** aan de basiskwaliteit voor Standaard 5. De beoogde leerresultaten rondom ondernemerschap worden expliciet getoetst in het afstudeeronderzoek en de stage (zie NVAO-Standaard 10). Ondernemers en vertegenwoordigers vanuit de praktijk worden ingezet voor begeleiding en een adviserende rol bij de beoordeling. Het werkveld geeft aan dat alumni van deze opleiding zelfstandig, initiatiefrijk en ondernemend zijn. Een deel van de alumni komt na de studie in een ondernemende functie binnen een organisatie terecht of start een eigen bedrijf.

Inhoudsopgave

Samenvatting	3
Inleiding	7
Schets van de opleiding	9
Beoordeling NVAO-standaarden	12
Standaard 1 Beoogde leerresultaten	13
Standaard 2 Programma; oriëntatie	15
Standaard 3 Programma; inhoud	17
Standaard 4 Programma; leeromgeving	19
Standaard 5 Instroom	21
Standaard 6 Personeel	23
Standaard 7 Voorzieningen	25
Standaard 8 Begeleiding	26
Standaard 9 Kwaliteitszorg	29
Standaard 10 Toetsing	31
Standaard 11 Gerealiseerde leerresultaten	34
Beoordeling Bijzonder kenmerk Ondernemen	36
Standaard 1 Visie en beleid op het gebied van ondernemen	37
Standaard 2 Beoogde eindkwalificaties	39
Standaard 3 Onderwijs en leeromgeving	40
Standaard 4 Staf	43
Standaard 5 Gerealiseerde eindkwalificaties	44
Eindoordeel over de opleiding	45
Aanbevelingen	46
Bijlagen	47
Bijlage 1 Bezoekprogramma	48
Bijlage 2 Beoogde leerresultaten	51
Bijlage 3 Bestudeerde documenten	52

Inleiding

Dit visitatierapport bevat de beoordeling van de bestaande masteropleiding Agribusiness Development (voltijd en deeltijd) van Aeres Hogeschool. Het visitatiepanel van NQA dat de beoordeling heeft uitgevoerd is samengesteld door NQA, in opdracht van Aeres Hogeschool en in overleg met de opleiding. Voorafgaand aan de visitatie heeft de NVAO het panel goedgekeurd.

Het rapport beschrijft de bevindingen, overwegingen, conclusies en aanbevelingen van het panel met betrekking tot het uitgebreide NVAO-kader en het bijzonder kenmerk Ondernemen. Het rapport is opgesteld conform het *Beoordelingskader accreditatiestelsel hoger onderwijs* van de NVAO (2018), de *Nadere uitwerking bijzonder (kwaliteits)kenmerk ondernemen* van de NVAO (2013) en de *NQA Handleiding Opleidingsbeoordeling Hoger Onderwijs Uitgebreide Opleidingsbeoordeling* (2023).

De visitatie heeft plaatsgevonden op 11 en 12 juni 2024. Het visitatiepanel bestond uit:

Mevrouw mr. F.G.H. Mulder	Voorzitter	Dean International Business School en Dean of Internationalization, Hanzehogeschool
De heer prof. dr. ir. H. Kievit	Domeindeskundig panellid	Hoogleraar Entrepreneurship & ecosystems, Nyenrode Business Universiteit
De heer A.W. van Daalen	Domeindeskundig panellid	Voorzitter KWPN
De heer dr. C. Blokland	Domeindeskundig panellid	Freelance strategisch adviseur
Mevrouw C. van Es	Student panellid	Student Voeding en Diëtetiek

Mevrouw drs. M. Schoots, auditor van NQA, trad op als secretaris van het panel.

Alle panelleden, de secretaris en de instelling hebben de onafhankelijkheidsverklaring ondertekend en kunnen bevestigen dat de beoordeling in volledige onafhankelijkheid is uitgevoerd.

De opleiding maakt onderdeel uit van de visitatiegroep HBO HAO Bedrijf met inleverdatum 1 november 2024. Afstemming tussen alle deelpanels binnen de visitatiegroep heeft plaatsgevonden door de instructie die de panelleden krijgen met betrekking tot het beoordelingskader. Daaraan voorafgaand is de afstemming geborgd door overlap in de bezetting tussen de deelpanels binnen de visitatiegroep. De opleiding is door hetzelfde panel beoordeeld als de Ad en bachelor Bedrijfskunde en agribusiness van Aeres Hogeschool. Verder wordt de afstemming tussen de panels geborgd door afstemming tussen de secretarissen binnen de visitatiegroep en de inzet van getrainde voorzitters.

Werkwijze panel en procesverloop

Voor de opleidingsbeoordeling heeft de opleiding een zelfevaluatie en bijlagen ter beschikking gesteld aan het panel. Enkele weken voor de visitatie is er een 'agenderende audit' op de locatie van de opleiding in Dronten geweest. Tijdens de agenderende audit heeft het panel kort kennism gemaakt met het opleidingsmanagement, nadere documentatie zoals toetsen en verslagen

van commissies bestudeerd en vooroverleg als panel gehad. De panelleden zijn tijdens de agenderende audit geïnstrueerd over de werkwijze van NQA. Het panel heeft gesproken over de indrukken en observaties die zijn verkregen vanuit het zelfevaluatierapport en de bijlagen. Ook zijn de meningen over de geselecteerde afstudeerdossiers gedeeld. Informatie uit de agenderende audit is uitgewerkt naar een agenda met vraagpunten voor de bezoeken. Deze vraagpunten hebben geleid tot een verdere stroomlijning van de visitatie.

De visitatie bestond uit twee aansluitende bezoeken (zie Bijlage 1). Het panel heeft op deze dagen gesproken met diverse groepen. Zowel de agenderende audit als de bezoeken waren ook gericht op de beoordeling van de Ad- en bacheloropleiding Bedrijfskunde en Agribusiness van Aeres Hogeschool. Voor de beoordelingen zijn aparte gesprekken gevoerd met studenten, docenten en werkveldvertegenwoordigers van de Ad-, bachelor- en masteropleiding. Aan studenten en docenten is de mogelijkheid geboden om in vertrouwde zaken met het panel te bespreken, buiten de geplande gesprekken om. Hiervan heeft niemand gebruik gemaakt. Aan het einde van de bezoeken is alle door het panel verkregen informatie verwerkt tot een totaalbeeld en tot voorlopige oordelen met argumentatie. Tijdens een afsluitende mondelinge terugkoppeling heeft de voorzitter van het panel de voorlopige eendoordelen en belangrijkste bevindingen meegedeeld aan de opleiding.

Aan het einde van de tweede visitatiedag heeft er een ontwikkelgesprek plaatsgevonden met alle panelleden en diverse vertegenwoordigers vanuit de Ad-, bachelor- en masteropleiding, onder procesbegeleiding van de secretaris. De opleidingen hebben de agenda voor het ontwikkelgesprek opgesteld. De opleidingen hebben een verslag van het gesprek gemaakt, dat is goedgekeurd door het panel.

Na het visitatiebezoek heeft de secretaris op basis van alle informatie en de meningen van de panelleden een conceptrapportage opgesteld voor de masteropleiding en voorgelegd aan de panelleden. Met de input van de panelleden is er een tweede concept opgesteld dat ter controle op feitelijke onjuistheden is voorgelegd aan de opleiding. De panelleden hebben kennisgenomen van de reactie van de opleiding en waar nodig aanpassingen doorgevoerd. Vervolgens is het rapport definitief vastgesteld.

Het visitatiepanel verklaart dat de beoordeling van de opleiding in onafhankelijkheid heeft plaatsgevonden.

Utrecht, 24 september 2024

Panelvoorzitter

Secretaris

Mevrouw mr. F.G.H. Mulder

Mevrouw drs. M. Schoots

Schets van de opleiding

Aeres groep

Aeres Hogeschool is onderdeel van de kennisinstelling Aeres groep, die tevens vmbo- en mbo-onderwijs aanbiedt. De strategie van de Aeres groep wordt beschreven als 'De groene veranderaar': binnen Aeres groep worden leerlingen en studenten opgeleid voor de snel veranderende groene sector, waarbij thema's zoals klimaat, een gezonde leefomgeving, dierenwelzijn en (wereld)voedselzekerheid op de agenda staan. Aeres groep wil leerlingen en studenten de kennis en vaardigheden meegeven om een bijdrage te kunnen leveren aan de transitie van de groene sector die gaande is. Binnen Aeres Hogeschool ligt er daarbij een focus op praktijkgericht leren, ondernemen en internationalisering.

In de rest van dit rapport wordt met 'Aeres' de Aeres Hogeschool bedoeld.

De opleiding

Aeres heeft drie faculteiten:

- Almere: richt zich op food, nature en urban green.
- Dronten: richt zich op ondernemen, bedrijf, dier en voedsel.
- Wageningen: richt zich op lerarenopleiding in het groene domein.

De masteropleiding Agribusiness Development wordt in Dronten aangeboden en heeft een instroom van zo'n tien tot vijftien studenten per jaar. De opleiding is tot september 2023 aangeboden als duale opleiding, en daarna als voltijd- en deeltijdvariant (zie de figuur hieronder voor het programma van beide varianten). Sinds september 2023 heeft de opleiding het curriculum aangepast op deze varianten en de doelgroepen die daarop inschrijven.

Hieronder staat een schematische weergave van het curriculum sinds september 2023 met de (hoofd)modules. Sommige modules zijn opgesplitst in twee of drie moduleonderdelen.

Full-time				
	Period 1	Period 2	Period 3	Period 4
	Professional Development (6)		Thesis (15)	
	Supply Chain Management & Operations Management (6)	Research Methods & Data Analyses (6)		
	Business, Finance and Change (6)	Strategy & Innovation (6)		
Part-time				
	Period 1	Period 2	Period 3	Period 4
Year 1	Professional Development (3)		Thesis (15)	
	Supply Chain Management & Operations Management (6)	Research Methods & Data Analyses (6)		
Year 2	Professional Development (3)		Internship (15)	
	Business, Finance and Change (6)	Strategy & Innovation (6)		

Bijzonder kenmerk Ondernemen

Aeres heeft in 2014 het Bijzonder kenmerk Ondernemen voor de gehele hogeschool verkregen. Sinds 2020 is het niet meer mogelijk om dit Bijzonder kenmerk op instellingsniveau te verkrijgen of te verlengen, en met deze rapportage vraagt de opleiding daarom ook het Bijzonder kenmerk Ondernemen op opleidingsniveau aan. Na de beoordeling van de NVAO-standaarden beschrijft het panel de bevindingen, overwegingen en conclusies wat betreft de vijf standaarden voor het Bijzonder kenmerk.

Terugblik vorige visitatie

Tijdens de vorige visitatie in 2018 is de opleiding beoordeeld als 'voldoende'. Het toenmalige panel was onder andere positief over het beroepsbeeld, de samenwerking met de master company voor de ontwikkeling van beroepsvaardigheden, de voortdurende aandacht voor onderzoeksvaardigheden, de inhoud, het uitgangspunt en de toepassing van werkend leren, de voorzieningen, de begeleiding, de informatievoorziening en het gerealiseerde niveau van studenten. Het panel heeft de opleiding aanbevolen om de nadruk meer op wetenschappelijk verantwoord werken in de beroepspraktijk te leggen, in plaats van een nadruk op uitsluitend academisch werken. Verder raadde het panel de opleiding aan om meer aandacht te besteden aan het bedenken en ontwerpen van een onderzoeksmethode, meer (gast)docenten uit de praktijk in te zetten, prioriteit te geven aan scholing voor de Basis Kwalificatie Examinering, een lector te verbinden aan de opleiding, de studentbegeleiding te intensiveren, de kwaliteitszorg meer opleidingsspecifiek in te richten, externen meer te betrekken bij de afstudeerbeoordeling en de weging van de beoordelingsonderdelen bij het afstuderen meer in lijn te brengen.

Het huidige panel stelt vast dat de aanbevelingen serieus zijn opgepakt door de opleiding en er op de meeste punten effectief verbeterd is. Bij de verschillende standaarden wordt nader ingegaan op de huidige situatie wat betreft de aanbevelingen van de vorige visitatie.

Administratieve gegevens

Instelling	
Naam in RIO	Aeres Hogeschool
Adres Dronten	De Drieslag 4, 8251 JZ Dronten
Website	www.aereshogeschool.nl
BRIN-nummer	30TX
Status	Bekostigd
ITK	N.v.t.

Opleiding	
Eerste naam in RIO	Master Agribusiness Development
ISAT-code	49137
RIO-onderdeel	Landbouw en natuurlijke omgeving
Oriëntatie en niveau	Hbo-master
Voertaal	Engels
Locatie	Dronten
Varianten	Voltijd (1 jaar) en deeltijd (2 jaar)
Studielast in EC	60 EC
Verleende graad	Master of Science
Datum locatiebezoek beoordelingspanel	11 en 12 juni 2024
Bijzonder kenmerk	Ondernemen

Beoordeling NVAO-standaarden

Deze rapportage betreft zowel de voltijd- en de deeltijdvariant. Een groot deel van de tekst in deze rapportage betreft beide varianten, omdat ze grotendeels gelijk zijn: bijvoorbeeld wat betreft beoogde leerresultaten, inhoud, modules en afstudeeronderdelen. Als de tekst specifiek is voor één van beide varianten, dan is dat expliciet in de tekst aangegeven.

Standaard 1 Beoogde leerresultaten

De beoogde leerresultaten passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding en zijn afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld, het vakgebied en op internationale eisen.

Conclusie

De voltijd- en deeltijdvariant van de opleiding **voldoen** aan de basiskwaliteit voor deze standaard. Het panel concludeert dat de masteropleiding een helder en onderscheidend beroepsbeeld en profiel heeft geformuleerd op het hbo-masterniveau. De masteropleiding leidt innovatieve professionals op die leiding en sturing kunnen geven aan duurzame verandering binnen de agrifoodsector in binnen- en buitenland. De opleiding hanteert zes leeruitkomsten die zijn opgesteld in samenwerking met het werkveld en wat betreft het hbo-masterniveau steunen op de Dublin descriptoren. Daarnaast hanteert de opleiding vier masterpijlers die zijn afgeleid van de *Professional master standard* van de Vereniging Hogescholen. Omdat de opleiding ook opleidt voor functies in het buitenland, raadt het panel de opleiding aan om de beoogde leerresultaten nog te spiegelen aan vergelijkbare opleidingen in het buitenland. De opleiding heeft ruime contacten met het werkveld, die op diverse (in)formele momenten worden benut om het profiel en het curriculum aan te scherpen. De master's community van de opleiding is formeel betrokken bij veranderingen in het profiel en curriculum.

Onderbouwing

Beroepsbeeld

De agrifoodsector staat voor diverse uitdagingen: de sector ontwikkelt zich snel binnen een internationaal speelveld, waarbij de overheid, bedrijven en consumenten vragen om verduurzaming en verantwoording. In het instellingplan van Aeres *Een groene toekomst; leren als vliegwiel voor transitie*, spreekt Aeres de ambitie uit om studenten op te leiden tot 'groene veranderaars' die door middel van (technologische) innovaties bijdragen aan de transitie van de agrarische sector. Aeres heeft hiermee een sterke eigen strategie en identiteit binnen het aanbod van bedrijfskundige opleidingen voor de groene sector, aldus het panel.

Het panel ziet deze visie duidelijk terug in de missie van de opleiding: de opleiding streeft ernaar om professionals met strategische kennis en vaardigheden toe te rusten, zodat zij kunnen omgaan met de uitdagingen in de agrifoodsector en als innovators duurzame groei binnen de sector kunnen bewerkstelligen. Door het inzetten van interdisciplinaire inzichten kunnen afgestudeerden op ondernemende en oplossingsgerichte wijze leiding of sturing geven aan economische, sociale en milieuveranderingen binnen de sector. De master leidt studenten op voor functies zoals bedrijfsontwikkelaar, supply chain manager, marktontwikkelaar, manager operations of productinnovator binnen de agrifoodketen. Het panel vindt dat de opleiding met bovenstaande een helder en eigen profiel op het hbo-masterniveau heeft neergezet, dat studenten klaarstoomt voor een carrière in binnen- of buitenland.

Beoogde leerresultaten

De opleiding hanteert zes leeruitkomsten (zie bijlage 2), die samen met het werkveld (de master's community, zie verderop bij deze standaard) zijn ontwikkeld. De leeruitkomsten zijn wat betreft

het niveau gebaseerd op de indicatoren voor het masterniveau van de Dublin descriptoren. In de *Course catalogue* heeft de opleiding in een heldere matrix weergegeven hoe de leeruitkomsten samenhangen met de Dublin descriptoren. Vanuit de *Professional master standard* (Vereniging Hogescholen, 2019) hanteert de opleiding ook vier pijlers voor het hbo-masterniveau (zie Bijlage 2). In de *Course catalogue* heeft de opleiding in heldere matrices weergegeven hoe de leeruitkomsten samenhangen met de Dublin descriptoren en welke leeruitkomsten en pijlers in welke module worden getoetst.

Het panel vindt dat de opleiding geschikte beoogde leerresultaten hanteert met de leeruitkomsten en pijlers. Deze zijn op het hbo-masterniveau geformuleerd, en sluiten goed aan op het actuele werkveld volgens het panel. Omdat de opleiding expliciet opleidt voor functies in het binnen- en buitenland, raadt het panel de opleiding aan om de beoogde leerresultaten te spiegelen aan vergelijkbare opleidingen in het buitenland.

Samenwerking met het werkveld

Het panel is onder de indruk van de hoeveelheid aan werkveldcontacten die de opleiding heeft. Via de werkgevers voor stages en afstudeeropdrachten, opdrachtgevers voor projecten en het netwerk van docenten komt er van veel kanten input vanuit het werkveld bij de opleiding terecht. Dit gebeurt in vele formele en informele contactmomenten. Wat betreft de ontwikkeling van het profiel en het curriculum werkt de opleiding samen met de 'master's community', die bestaat uit vertegenwoordigers van het werkveld en onderzoeksveld binnen de agrifoodsector. De community wordt regelmatig op de hoogte gehouden van ontwikkelingen binnen de opleiding en komt één keer per jaar bij elkaar om formeel input te geven. Ook is in 2023 een ontwikkeldag met een onderwijskundige en de master's community georganiseerd om de 'constructive alignment' van de opleiding aan te scherpen. De leden van de master's community met wie het panel sprak, voelen zich gehoord door het opleidingsmanagement en vinden de opleiding waardevol voor het werkveld. Zij geven aan dat zij actief betrokken worden bij de formulering van leeruitkomsten en curriculumvernieuwingen. Het aantrekken van leden vanuit bijvoorbeeld (agrifood)bedrijven buiten de reeds bestaande (alumni- en stage)contacten in de regionale agrarische sector kan volgens het panel zorgen voor een bredere blik naar buiten. Verder denkt het panel dat het voor de opleiding interessant is om de master's community meer in te zetten om de opleiding bekendheid te geven om zo meer studenten te trekken, zoals de opleiding ambieert (zie Standaard 5).

Standaard 2 Programma; oriëntatie

Het programma maakt het mogelijk om passende (professionele of academische) onderzoeks- en beroepsvaardigheden te realiseren.

Conclusie

De voltijd- en deeltijdvariant van de opleiding **voldoen** aan de basiskwaliteit voor deze standaard. Het panel ziet een uitermate praktijkgerichte opleiding waarin studenten ruime kansen krijgen om hun beroeps- en academische vaardigheden te ontwikkelen. Er wordt veel gewerkt met casussen en simulaties, die samen met de praktijk zijn vormgegeven. De stage vormt een essentieel onderdeel van de opleiding en is goed vormgegeven. Studenten worden goed begeleid om hun onderzoeksvaardigheden te ontwikkelen binnen de logisch opgebouwde onderzoeksleerlijn. Het panel adviseert de opleiding om de pogingen om een lector (uitgebreider) te betrekken bij de masteropleiding als docent en begeleider van afstudeerders, actief voort te zetten.

Onderbouwing

Beroepsvaardigheden

Het panel complimenteert Aeres met de praktijkgerichtheid van de opleiding. De opleiding werkt samen met praktijkpartners om casussen en simulaties te ontwikkelen voor in het curriculum, die de studenten als bijzonder leerzaam ervaren. Een voorbeeld van zo'n simulatie is de Triple Connection Supply Chain game, waarin studenten verschillende strategische bedrijfskundige scenario's kunnen uitproberen. Daarnaast vormt de stage (zie verderop bij deze Standaard) een belangrijk onderdeel van de opleiding. Ondernemersvaardigheden vormen een integraal onderdeel van de masteropleiding, waarbij vooral wordt ingezet op het innovatief vermogen van studenten. Ook de ruime praktijkervaring die veel docenten hebben, draagt bij aan het praktijkgerichte onderwijs. De opleiding organiseert ook bedrijfsbezoeken zoals naar de biologisch-dynamische mbo-landbouwopleiding bij het Warmonderhof, onderzoeksinstituten of bijvoorbeeld een zadenproductiebedrijf. Al met al ziet het panel een opleiding waarin een goede mix van theoretische kennis, academische onderzoeksvaardigheden en praktische vaardigheden wordt aangeboden. Studenten en de leden van de master's community waarmee het panel sprak zien nog een verbeterpunt: de opleiding mag volgens hen nog meer gastdocenten uit de praktijk en van andere hogescholen of universiteiten de opleiding binnen brengen voor een breed perspectief. Het panel adviseert de opleiding om deze wens ter harte te nemen.

Stage

Het panel is positief over de opzet van de stage (15 EC). Voltijdstudenten lopen de stage in de derde en vierde periode van het jaar, en deeltijdstudenten in de vierde periode van hun tweede studiejaar. De stageplek dient een organisatie te zijn in de agrifoodbusiness. De stage is voor de voltijd- en de deeltijdopleiding hetzelfde opgezet, met dien verstande dat deeltijdstudenten hun werkplek -onder dezelfde voorwaarden- als stageplek mogen benutten. De student is in eerste instantie zelf verantwoordelijk om een stageplek te vinden. Op de stageplek dient de student de gelegenheid te krijgen om onderdeel uit te maken van de organisatie en aan een project te werken op masterniveau. Dat project is bij voorkeur het implementeren van de uitkomsten van het eigen afstudeeronderzoek (zie Standaard 8). Er is regelmatig contact tussen de

docentbegeleider en de bedrijfsbegeleider. Verder zijn studenten tevreden over de leerervaring in de stages, zo blijkt onder andere uit de Nationale Studenten Enquête (NSE).

Onderzoeksvaardigheden

Van masterstudenten verwacht de opleiding dat zij toegepast onderzoek kunnen doen om innovaties onderbouwd in gang te zetten. Het panel vindt dit een goed uitgangspunt voor een hbo-masteropleiding en is positief over de onderzoeksleerlijn, die samen met het team Praktijkgericht onderzoek van Aeres is ontwikkeld. Studenten leren in alle modules integraal onderzoeksvaardigheden en volgen daarnaast een aparte module onderzoeksvaardigheden (Research methods and data analyses, 6 EC), zodat zij goed toegerust aan het afstudeeronderzoek beginnen. Studenten ervaren een ruime aandacht voor onderzoeksvaardigheden en voelen zich hierbij goed begeleid. Voor extra hulp kunnen studenten zich richten tot de Aeres-helpdesk voor analyse en methoden, wat het panel positief vindt. Ook ziet het panel de effectiviteit van de onderzoeksleerlijn bevestigd in de kwaliteit van de onderzoeken in de afstudeerdossiers (zie Standaard 11).

Verbindingen lectoraten

Binnen het onderzoeksprogramma Duurzaam ondernemen van Aeres is er een aantal voor de opleiding relevante lectoraten, zoals Omgevingsinclusief ondernemen en Circulair ondernemen in de agrifoodsector. Er zijn diverse docenten actief als docent-onderzoeker bij deze lectoraten. De opleiding wil graag een vaste en sterke verbinding tussen een lector(aat) en de masteropleiding. In 2019 en 2020 had de opleiding de lector Circulair ondernemen verbonden aan de masteropleiding als vaste docent. Deze lector werkt niet meer bij Aeres en de opleiding zoekt nu naar een nieuwe structurele samenwerking met een lector. Tot die tijd is de lector Omgevingsinclusief ondernemen als gastdocent betrokken bij de module Research methods and data analyses. Ook kunnen studenten bij een lectoraat stagelopen, wat enkele keren is gebeurd. Het panel adviseert de opleiding om de pogingen om een lector (uitgebreider) te betrekken bij de masteropleiding als docent en begeleider van afstudeerders, actief voort te zetten. Die verbinding kan volgens het panel waardevol zijn voor de ontwikkeling van onderzoeksvaardigheden bij studenten, en om nieuwe kennis te delen.

Standaard 3 Programma; inhoud

De inhoud van het programma biedt studenten de mogelijkheid om de beoogde leerresultaten te bereiken.

Conclusie

De voltijd- en deeltijdvariant van de opleiding **voldoen** aan de basiskwaliteit voor deze standaard. De beoogde leerresultaten zijn adequaat vertaald in beroepstaken met bijbehorende leerdoelen voor de verschillende modules. Het panel ziet stimulerende en actuele inhoud, waarbij studenten zich kunnen ontwikkelen tot innovatieve managers op strategisch niveau in de agrifoodsector. Studenten kunnen zich verdiepen in hun eigen interesses binnen opdrachten, het afstudeeronderzoek en de stage. De keuze voor het Engels als voertaal vindt het panel deugdelijk onderbouwd. Het internationale karakter van de opleiding zit vooral in de 'international classroom'. Omdat de opleiding studenten voor binnen- en buitenland opleidt, raadt het panel de opleiding aan om de internationale oriëntatie te verbreden en versterken door bijvoorbeeld specifieke onderwerpen meer vanuit een globaal perspectief aan te vliegen en samenwerking met buitenlandse universiteiten en organisaties op te zoeken.

Onderbouwing

Concretisering beoogde leerresultaten

Per (deel)module heeft de opleiding in *Moduleoverzichten* helder aangegeven aan welke eindkwalificaties en professional masterpijlers studenten werken. Daarbij is ook aangegeven in welke beroepstaak met bijbehorende beroepsrol deze eindkwalificaties en pijlers samenkomen; deze beroepstaak staat centraal in de betreffende (deel)module en is vertaald in concrete leerdoelen voor de (deel)module. Voorbeelden van beroepstaken zijn analyseren, implementeren, herontwerpen, impact creëren en strategisch adviseren. Het panel vindt dat de beoogde leerresultaten hiermee op goede wijze op het masterniveau zijn geconcretiseerd.

Inhoud programma

Het panel is positief over de opzet en de inhoud van het programma: het curriculum is samenhangend en geeft studenten de kans om zich tot strategisch niveau te ontwikkelen. Ook studenten geven in de gesprekken en de NSE aan tevreden zijn te zijn over de inhoud van de opleiding. De opleiding beslaat 60 EC en bestaat uit zeven modules van 6 EC (zie Schets van de opleiding voor een curriculumschema). Sommige modules bestaan uit twee of drie moduleonderdelen en de laatste modules zijn het afstudeeronderzoek en de stage. Voltijdstudenten doorlopen de opleiding in één jaar en deeltijdstudenten in twee jaar, waarbij de geboden inhoud in principe gelijk is. De inhoud van het programma is ontwikkeld in samenwerking met de master's community. De opleiding hanteert het KSAVE-model: op basis van dit model bevat elke module 'Knowledge, Skill, Attitude, Values and Ethics'. De duale variant, waarvan het panel afstudeerwerken heeft ingezien maar die nu niet meer wordt aangeboden, duurde 1 kalenderjaar en had een vergelijkbare inhoud met de huidige voltijd- en deeltijdvariant. Uiteraard is de inhoud sinds de afbouw van de duale variant wel geactualiseerd, zoals dat verwacht mag worden van elke opleiding.

Het panel vindt dat actuele thema's goed worden geadresseerd en dat er passende literatuur wordt gehanteerd. Studenten ervaren veel aandacht in de opleiding voor duurzame ontwikkeling binnen de agrifoodsector. Zo moeten zij in het moduleonderdeel Change management de sustainable development goals stuk voor stuk toepassen op een praktijksituatie. Ook ervaren studenten veel ruimte voor diepgang en eigen accenten: ze krijgen in de opdrachten, het afstudeeronderzoek en de stage ruimte om zich te verdiepen in een onderwerp of een context die zij interessant vinden. Ook waarderen studenten het dat zij via de (docenten van de) opleiding een netwerk op kunnen bouwen in de praktijk.

Engelse taal

De voertaal van de opleiding is Engels vanwege de doelstelling om voor binnen- en buitenland op te leiden en vanwege de buitenlandse instroom van studenten. Om die reden is de opleidingsnaam ook Engels. Omdat de voertaal Engels is, dienen studenten hun Engelse taalvaardigheden bij instroom aan te tonen, bijvoorbeeld met een TOEFL-score van minimaal 575, een Cambridge niveau C of een 7 voor Engels op het vwo of een 8 voor Engels op de havo. Het panel vindt de motivatie van de opleiding om in de Engelse taal les te geven deugdelijk gezien het internationale karakter van de agrifoodsector, de (inter)nationale instroom van studenten en het gegeven dat de opleiding opleidt voor binnen- en buitenland. Dit idee wordt voor het panel gesterkt door het feit dat Nederland een koploper is in de agrifoodsector en buitenlandse studenten hiermee een unieke opleiding kan bieden. Het panel heeft van studenten vernomen, dat een deel van hen inderdaad van plan is om in het buitenland te gaan werken. Bijvoorbeeld een Nigeriaanse student die zich tijdens de masteropleiding voorbereidt op het opzetten van een eigen bedrijf in zaden-management in Nigeria.

Internationale oriëntatie

Studenten leren van medestudenten met verschillende nationaliteiten hoe het er in de agrifoodsector over de wereld aan toe gaat. Studenten komen bijvoorbeeld -naast Nederland- uit Duitsland of Afrikaanse landen. Daarnaast worden bepaalde onderwerpen in internationale context gezet door de docenten. Omdat Aeres zich profileert met internationalisering en deze opleiding voor het buitenland opleidt, vindt het panel dat de internationale oriëntatie versterkt kan worden. Bijvoorbeeld door meer onderwerpen, zoals klimaatverandering of technologie, vanuit een globaal perspectief te brengen en uitwisseling van kennis en ervaring te organiseren met buitenlandse universiteiten of organisaties.

Standaard 4 Programma; leeromgeving

De vormgeving van het programma zet aan tot studeren en biedt studenten de mogelijkheid om de beoogde leerresultaten te bereiken.

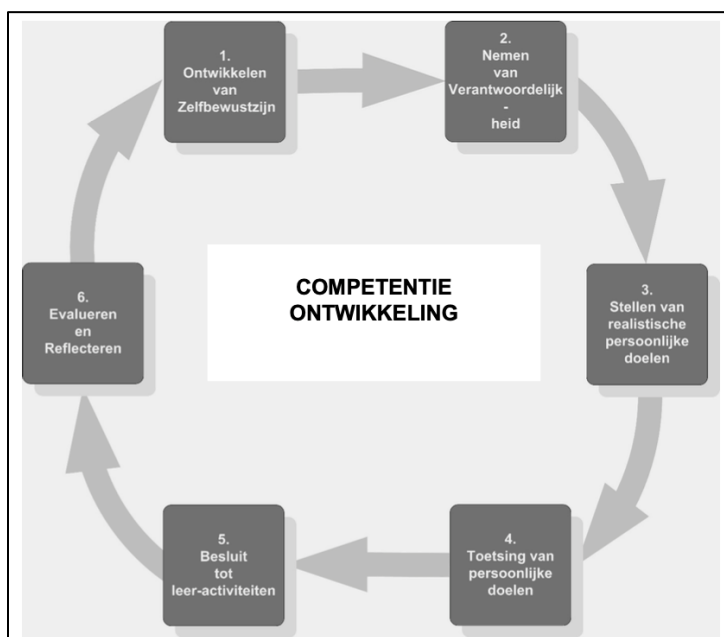
Conclusie

De voltijd- en deeltijdvariant van de opleiding **voldoen** aan de basiskwaliteit voor deze standaard. Studenten uit de voltijd- en deeltijdvariant volgen deels gezamenlijk lessen, waarbij deeltijdstudenten minder lessen volgen. De opleiding hanteert de van oudsher ingezette onderwijsvisie van Aeres door veel nadruk op praktijkgerichtheid en samen leren binnen een community van docenten en studenten. Daarnaast is de masteropleiding één van de eerste opleidingen binnen Aeres die een nieuw didactisch concept toepast, waarin zelfstandigheid van studenten voorop staat. Er is volgens het panel hierop aansluitend sprake van een activerende didactiek waarin studenten een afwisseling aan praktijkgerichte werkvormen aangeboden krijgen die hen goede mogelijkheden bieden om zich tot zelfstandige professionals te ontwikkelen en de beoogde leerresultaten te behalen.

Onderbouwing

Onderwijsconcept Aeres

De onderwijsvisie van Aeres is ontstaan vanuit 'de droom' bij de oprichting van de hogeschool in 1957: samen wonen, werken en leren binnen een gemeenschap. Het panel herkent deze 'drieslagdidactiek' nog steeds in de dynamiek bij Aeres en de opleiding: er is sprake van een hechte community waarin studenten en docenten samen leren en zich verhouden tot maatschappelijke en wetenschappelijke ontwikkelingen. Daarnaast heeft Aeres een nieuw onderwijsconcept ontwikkeld, dat eind 2024 binnen Aeres wordt geïntroduceerd maar nu al is toegepast op deze masteropleiding. Dit concept biedt volgens de opleiding meer mogelijkheden om de zelfstandigheid van studenten te vergroten, en sluit beter aan op de *Professional master standard* (zie Standaard 1). Het panel ondersteunt deze gedachte en is positief over het gehanteerde onderwijsconcept. Het nieuwe onderwijsconcept ziet er als volgt uit:

Didactiek en werkvormen

Het panel ziet in lijn met de nieuwe onderwijsvisie een activerende didactiek waarin studenten een afwisseling aan praktijkgerichte werkvormen aangeboden krijgen en veel van elkaar kunnen leren. Voltijdstudenten volgen onderwijs gedurende de gehele week en deeltijdstudenten volgen de lessen verspreid over twee dagen per week. De deeltijdlessen vallen samen met de voltijdlessen. Hierdoor leren de studenten uit beide varianten van elkaar, en elkaars werk- of stageomgeving, aldus de studenten. De aanpak binnen de modules sluit aan op het nieuwe onderwijsconcept van Aeres dat eerder bij deze Standaard werd beschreven: studenten focussen steeds op een onderwerp, en nemen daar verantwoordelijkheid over door volgens persoonlijke doelstellingen zo'n onderwerp te verdiepen en te reflecteren op de uitkomsten van een project of onderzoek. Deze werkvormen zijn praktijkgericht, en bieden studenten ruime mogelijkheden voor persoonsvorming en ontwikkeling richting de beoogde leerresultaten. Voorbeelden van individuele en groepsgewijze werkvormen zijn strategische simulaties, praktijkprojecten, seminars, casestudies en journal clubs waarin literatuur wordt besproken. Tekenend is de quote waarmee het zelfevaluatierapport van de opleiding begint: 'Tell me and I forget, teach me and I may remember, involve me and I learn'.

Standaard 5 Instroom

Het programma sluit aan bij de kwalificaties van de instromende studenten.

Conclusie

De voltijd- en deeltijdvariant van de opleiding **voldoen** aan de basiskwaliteit voor deze standaard. Het panel concludeert dat de opleiding realistische toelatingseisen voor Nederlandse en buitenlandse studenten hanteert met het oog op de beoogde leerresultaten. Studenten ervaren een goede aansluiting op hun vooropleiding en/of de premaster. Dat geldt ook voor buitenlandse studenten: zij voelen zich warm ontvangen en goed begeleid aan het begin van hun studie in Nederland. De instroom voor deze opleiding betreft 10 tot 15 studenten per jaar, en de opleiding wil de instroom verhogen. De opleiding werkt hiertoe op goede wijze aan de naamsbekendheid van de opleiding en het panel adviseert om hiermee actief door te gaan om een rijke leeromgeving in een voldoende grote groep te borgen.

Onderbouwing

Voorlichting

Om studenten te ondersteunen bij hun keuzeproces voor de opleiding, kunnen studenten gebruik maken van de website, een brochure, voorlichtingsdagen of landelijke onderwijsbeurzen. Speciaal voor buitenlandse aspirant studenten worden er online voorlichtingen georganiseerd. Ook biedt Aeres een studiekeuzecheck aan, om studenten te helpen bij het maken van de juiste studiekeuze. Het panel vindt dat de opleiding de nodige inspanningen doet om studenten goed te informeren voordat zij de opleiding kiezen, wat ook blijkt uit de lage uitval (zie Standaard 8). Studenten kiezen voor Aeres vanwege de prettige sfeer die ze ervaren, en het unieke karakter van deze masteropleiding.

Toelatingseisen

Het panel vindt dat de opleiding realistische toelatingseisen hanteert gezien de beoogde leerresultaten. Zowel voltijd- als deeltijdstudenten dienen een bachelordiploma in de agribusiness te hebben en de Engelse taal in voldoende mate te beheersen (zie Standaard 3). Daarnaast dienen studenten hun visie op het eigen interessegebied en hun motivatie om de opleiding te gaan volgen te beschrijven, zodat de opleiding de student op basis hiervan kan adviseren tijdens een intakegesprek. De inschrijvingen worden door de internationale afdeling van Aeres beoordeeld, waarna één van beide mastercoördinatoren (een Nederlandse en een buitenlandse) verantwoordelijk is voor de toelating van studenten.

Studenten die onvoldoende bedrijfskundige kennis hebben opgedaan in hun bacheloropleiding, volgen eerst een premaster van 30 EC bij Aeres. Deze premaster is volledig online en kan volgens eigen planning binnen een jaar gevolgd worden, zodat ook buitenlandse studenten deze kunnen volgen. Bachelorstudenten kunnen tijdens hun studie ook kiezen voor twee van drie specifiek aangewezen minoren van 15 EC met fysiek onderwijs om voldoende bedrijfskundige voorkennis op te doen: Exportmanagement, Principles of food supply chain management of Circulaire economie en nieuwe businessmodellen.

De afgelopen jaren zijn er steeds ongeveer 8 tot 15 studenten per jaar ingestroomd in de opleiding. Op dit moment studeren er 6 voltijdstudenten en 2 deeltijdstudenten aan de opleiding. De opleiding verwacht een hogere instroom omdat de opleiding steeds meer naamsbekendheid krijgt onder haar eigen bachelorstudenten. De doelstelling van de opleiding is minimaal 15 en liefst 25 studenten per jaar. Het panel adviseert de opleiding om de bekendheid van de opleiding te blijven vergroten, zodat er voldoende studentenaantallen geworven kunnen worden om een rijke leeromgeving te kunnen blijven bieden en de eigen doelen te behalen. Hiervoor kan volgens het panel geworven worden onder de eigen bachelor studenten en de master's community ingezet worden voor het aantrekken van studenten van buiten Aeres (zie Standaard 1).

Aansluiting op vooropleiding

Studenten ervaren over het algemeen voldoende aansluiting op hun vooropleiding of de premaster. Ze voelen zich goed geïnformeerd voorafgaand aan de studie en buitenlandse studenten ervaren een goede ontvangst door Aeres in Nederland. Ze worden ondersteund bij de manier van studeren in Nederland, het leggen van contacten binnen de hogeschool en het organiseren van hun buitenlandse studie. Nederlandse en buitenlandse studenten geven aan dat zij aan het begin van hun studie even aan elkaar moesten wennen, maar dan al snel een hechte groep vormen.

Standaard 6 Personeel

Het docententeam is gekwalificeerd voor de inhoudelijke en onderwijskundige realisatie van het programma en de omvang ervan is toereikend.

Conclusie

De voltijd- en deeltijdvariant van de opleiding **voldoen** aan de basiskwaliteit voor deze standaard. Aeres heeft een adequaat personeelsbeleid, dat gericht is op de inzet van praktijkgerichte, en inhoudelijk en didactisch deskundige docenten. Hiertoe is er een helder scholingsplan en een geschikte functionerings- en beoordelingscyclus waarin professionalisering expliciet is opgenomen. Ook is er een goed beleid voor docenten om te kunnen promoveren, waarvan momenteel twee docenten van de opleiding gebruik maken. De masteropleiding heeft een eigen team, dat het panel deskundig en betrokken vindt. De praktijkervaring van een groot deel van de docenten valt in positieve zin op en wordt gewaardeerd door de studenten. Docenten zijn voldoende bekwaam om in de Engelse taal les te geven. Het aantal docenten voor deze opleiding is volgens het panel ruim voldoende om de opleiding uit te voeren.

Onderbouwing

Personeelsbeleid Aeres

De docenten voor de opleiding zijn ondergebracht in één team. Docenten geven aan dat ze elkaar gemakkelijk weten te vinden en veel met elkaar samenwerken. Ook wordt er -om samenwerking en kwaliteit te stimuleren- altijd gewerkt in duo's van docenten die met elkaar sparren over onderwijsontwikkeling en -uitvoering. Het panel vindt dat Aeres een adequaat personeelsbeleid heeft met ruime aandacht voor professionalisering en samenwerking. Het beleid is erop gericht om praktijkgerichte en inhoudelijk en didactisch geschoolde docenten in te zetten, en promotietrajecten te stimuleren. Hiertoe is er een functionerings- en beoordelingscyclus ontwikkeld die gericht is op de ontwikkeling en ontplooiing van medewerkers en docenten, en een apart beleid om binnen Aeres te promoveren, waarvan momenteel twee docenten van de opleiding gebruik maken. Tijdens de functionerings- en ontwikkelgesprekken met docenten worden er onder andere professionaliseringsafspraken gemaakt, die volgens het panel leiden tot een goede scholing van docenten op het gebied van onderzoek, didactiek en examinering.

Deskundigheidsbevordering

Bij de vorige visitatie raadde het panel aan om voorrang te geven aan trainingen in examinering voor docenten. Het huidige panel ziet dat dit nu goed op orde is: de Basis Didactische Bekwaamheid (BDB) en Basis Kwalificatie Examinering (BKE) zijn samengevoegd tot een modulair traject van 1,5 jaar en kunnen daardoor flexibeler worden doorlopen dan voorheen. Docenten dienen binnen twee jaar na de start van hun werk een BDB (of een vergelijkbare didactische aantekening) en BKE te behalen. Naast de bovengenoemde basistrainingen voor didactiek en examinering, biedt Aeres docenten diverse andere scholingen aan. Het gaat bijvoorbeeld om trainingen en seminars op het gebied van technische ontwikkelingen in de agrarische sector en blended learning. Speciaal voor onderwijskundige en toetskundige ondersteuning werkt Aeres met een Teaching & Learning Centre (TLC), waar onderwijskundig adviseurs en ook de toetsadviescommissie (zie Standaard 10) onderdeel van uitmaken. Bij het TLC kunnen docenten terecht met onderwijskundige vragen, en het TLC adviseert ook proactief

aan docenten en management. Het panel vindt dat Aeres met al het bovenstaande veel doet om docenten te ondersteunen en faciliteren bij hun professionalisering. Ook docenten zijn tevreden over het professionaliseringsbeleid.

Kwantiteit en kwaliteit docententeam

Het panel stelt vast dat er ruim voldoende docenten zijn voor de uitvoering van de opleiding. De masteropleiding wordt verzorgd door 14 docenten met een totale aanstelling van 1,3 fte, die momenteel lesgeven aan 8 studenten.

Het panel heeft kennism gemaakt met een bevlogen en betrokken docententeam, dat hart voor de opleiding en haar studenten heeft. Studenten waarderen de persoonlijke aanpak van docenten, hun praktijkkennis en academische expertise. Het panel is positief over de inhoudelijke en didactische kwalificaties van docenten: bijna allemaal hebben ze een BDB en BKE. Alle docenten hebben verder een Training coachen en beoordelen vooronderzoek en afstudeerwerkstuk gevolgd, wat een verplichting is voor een rol als begeleider of beoordelaar van het afstuderen. Alle masterdocenten hebben een mastergraad, vier docenten zijn gepromoveerd en twee docenten zijn aan het promoveren. De opleiding streeft ernaar dat de helft van de docenten gepromoveerd is, wat het panel een mooie ambitie vindt. Studenten zijn tevreden over de beheersing van de Engelse taal van docenten. Alle docenten dienen in 2024 een taalcertificaat op minimaal C1 niveau volgens de Cambridge-certificering te bezitten. Een deel van de docenten heeft dit inmiddels, is native speaker of volgt een Cambridge C1-training. Het panel vindt dat de opleiding hiermee op de goede weg is om de eigen doelstellingen wat betreft taalcertificering van docenten te behalen.

Standaard 7 Voorzieningen

De huisvesting en de materiële voorzieningen zijn toereikend voor de realisatie van het programma.

Conclusie

De voltijd- en deeltijdvariant van de opleiding **voldoen** aan de basiskwaliteit voor deze standaard. Aeres heeft naast een modern en ruim gebouw in Dronten, een bijzonder divers aanbod van praktijk- en onderzoeksfaciliteiten. Deze faciliteiten en de studieruimten bieden studenten alle voorzieningen die ze nodig hebben om hun opleiding te volgen.

Onderbouwing

De opleiding wordt aangeboden in drie bij elkaar staande hogeschoolgebouwen in Dronten. Het hoofdgebouw is ruim en modern. Het biedt studenten theorielokalen met onlinevoorzieningen, studieruimten, een restaurant en een mediatheek. In de andere gebouwen op het terrein zijn ook diverse mogelijkheden om voedsel te produceren en onderzoek te doen, waar de masterstudenten gebruik van maken als zij dat willen of nodig hebben voor specifieke opdrachten. Op de campus in Dronten zijn ook studentenkamers beschikbaar voor (internationale) studenten. Studenten zijn tevreden over de faciliteiten, en waarderen de prettige sfeer binnen het gebouw en op de campus.

Standaard 8 Begeleiding

De studiebegeleiding en de informatievoorziening aan studenten bevorderen de studievoortgang en sluiten aan bij de behoefte van studenten.

Conclusie

De voltijd- en deeltijdvariant van de opleiding **voldoen** aan de basiskwaliteit voor deze standaard. Binnen Aeres en de opleiding is sprake van een prettige en persoonlijke sfeer, waarin studenten alle ruimte krijgen om zich professioneel te ontwikkelen met uitgebreide begeleiding. In de aparte doorlopende module Professional development van 6 EC staat de persoonlijke en professionele ontwikkeling van studenten centraal. Naast de reguliere lessen om is er begeleiding via de mentoren, en als nodig de vertrouwenspersoon, de adviseur studie en beperking, een studentcoach en de decaan. De studiebelasting is op orde; de studievertraging en -uitvalspercentages zijn relatief laag. De informatievoorziening vanuit Aeres verloopt via de onlinesystemen Canvas, Kiem en Osiris. Daarnaast zijn er voor de masteropleiding een aparte Engelstalige website en nieuwsbrief, die studenten op goede wijze specifiek informeren over hun studie.

De begeleidingsprocessen voor het afstudeeronderzoek kunnen verbeterd worden: de begeleiders kunnen meer op één lijn komen, de reactietermijnen voor feedback mag worden ingekort, er kan meer begeleiding gegeven worden en meer schriftelijke uitleg gegeven worden aan studenten over het afstudeeronderzoek. Het panel vindt de keuze om het afstudeeronderzoek en de stage gelijktijdig (voltijd) of opvolgend van onderzoek naar stage (deeltijd) te laten plaatsvinden een prima keuze, maar raadt de opleiding wel aan om deze verbondenheid strakker te hanteren waardoor dit proces duidelijker wordt voor studenten en werkveld.

Onderbouwing

Studiebegeleiding

Aeres wordt gekenmerkt door een persoonlijke en prettige sfeer: dit is één van de redenen waarom studenten voor deze hogeschool kiezen. Studenten worden gezien en gehoord, en worden binnen kleinschalig onderwijs gestimuleerd om hun eigen ambities te volgen en zich te verhouden tot maatschappelijke ontwikkelingen. Aeres streeft ernaar om studenten af te leveren die een rol kunnen spelen in de transitie van de agrarische sector door zich ondernemend en innovatief op te stellen. Hierbij staan autonome persoonsvorming ('Bildung') en professionele ontwikkeling centraal. Het panel ziet dat de begeleiding over de hele linie toegankelijk en persoonlijk is, en de studievoortgang en persoonlijke ontplooiing van studenten stimuleert. Docenten tonen zich betrokken bij studenten, en zijn zowel binnen als buiten de lessen bereid om vragen te beantwoorden en met studenten mee te denken. Studenten zijn bijzonder tevreden over de studiebegeleiding, zo is te zien in de NSE en hoort het panel van studenten.

Elke student heeft een mentor die de student begeleidt op het gebied van studievoortgang. Dat gebeurt in groepsbijeenkomsten en op aanvraag van de student zelf. Studenten geven aan dat ze regelmatig contact hebben met hun mentor en dat de mentor toegankelijk en hulpvaardig is. De persoonlijke en professionele ontwikkeling van studenten krijgt ook aandacht in de module

Professional development (6 EC), die gedurende de gehele opleiding parallel loopt aan de andere modules. In de eerste fase van de opleiding worden er relatief veel uren aan deze module besteed, om (internationale) studenten een goede start te geven in hun studie. Studenten ervaren de module als positief.

Verder kan de student een beroep doen op een ruim assortiment aan extra begeleiding: de vertrouwenspersoon, de adviseur studie en beperking, een studentcoach en de decaan. Een begeleider studievervaardigheden geeft studenten individuele of groepsgewijze trainingen. Voor onderzoek kunnen studenten een beroep doen op de helpdesk analyses en methoden: ze kunnen daar terecht met vragen rondom de aanpak van onderzoek, analyses van de data en de interpretatie daarvan.

Afstudeerfase en begeleiding

De afstudeerfase van zowel de voltijd- als de deeltijdvariant bestaat uit de volgende onderdelen:

- Afstudeerwerkstuk (15 EC).
- Stage (15 EC).

Het afstudeerwerkstuk dient een 'kennislacune' binnen de agrifoodsector op te lossen. Het praktijkgericht onderzoek dat hiertoe wordt ingezet, wordt bij een organisatie uitgevoerd waar bij voorkeur ook de stage (gaat) plaatsvinden (zie hieronder). De student wordt begeleid door een afstudeerbegeleider vanuit de opleiding, en krijgt gedurende het onderzoek feedback van deze begeleider en een begeleider vanuit de organisatie. Studenten merken richting het panel op dat het soms lang duurt voordat de afstudeerbegeleider feedback geeft, en dat dit het onderzoek dan vertraagt. Ook vinden studenten dat de afstudeerbegeleiders en -beoordelaars soms niet op één lijn zitten en wensen zij meer begeleiding. Daarnaast merkt het panel op dat de afstudeerhandleiding voor het onderzoek wel erg bondig is: studenten zouden meer informatie kunnen ontvangen over de opzet van het onderzoek en de processen van begeleiding. Al met al raadt het panel de opleiding aan om het afstudeerproces te verbeteren.

Tijdens de stage dienen studenten regelmatig reflectieverslagen in te leveren, op basis waarvan de docentbegeleider elke vier weken feedback geeft. De begeleider op de werkvloer geeft de student ook regelmatig feedback. Uiteindelijk leiden de verslagen en bewijsstukken uit de stage tot een portfolio. Het panel hoort van studenten dat de stagebegeleiding goed verloopt, en dat zij veel contact hebben met en feedback krijgen van hun begeleiders. Het panel concludeert hieruit dat de stagebegeleiding goed is opgezet en wordt uitgevoerd.

Bij de vorige visitatie heeft het panel de opleiding aanbevolen om meer nadruk op wetenschappelijk verantwoord werken in de beroepspraktijk te leggen. De opleiding heeft in navolging van deze aanbeveling de stage aan het einde van de curriculum geplaatst. Voltijdstudenten doen hun stage en onderzoek tegelijk, waarbij deze in principe met elkaar verbonden zijn doordat de student de onderzoeksresultaten tijdens de stage implementeert. Deeltijdstudenten doen in het eerste studiejaar onderzoek, en kunnen daarna de adviezen vanuit het onderzoek aan het einde van het tweede studiejaar in de stage implementeren in de praktijk. Hierbij kunnen deeltijdstudenten het afstudeeronderzoek op de eigen werkplek uitvoeren en de werkplek inzetten als stage (zie Standaard 2), wat de huidige twee deeltijdstudenten inderdaad (gaan) doen. Het panel hoort tijdens de visitatie in diverse gesprekken dat de stage eventueel

ook los mag staan van het onderzoek. In dat geval hoort het panel van studenten en werkveldvertegenwoordigers dat dit onduidelijkheid geeft: het werkveld vindt het soms lastig om goede stageopdrachten op masterniveau te formuleren en studenten moeten soms zoeken naar de precieze bedoeling. Het panel is positief over de gekozen volgorde en verbondenheid van de stage en het afstudeeronderzoek, maar adviseert de opleiding om de gekozen verbondenheid strikter te hanteren, zodat dit voor iedereen duidelijk en goed werkbaar is.

Studiebelasting

Het panel stelt vast dat de studiebelasting op orde is. Studenten vinden de opleiding pittig, maar de meeste studenten behalen de opleiding binnen de nominale duur. Studenten geven aan dat ze graag meer flexibiliteit zien in de deadlines in de laatste fase van de opleiding: dit zou de studiebelasting voor hen wat verlagen in deze fase. De uitval in deze opleiding is relatief laag.

Informatievoorziening

Studenten worden vanuit Aeres-beleid over hun studie geïnformeerd via het onlinesysteem Canvas. Naast Canvas, is recent het nieuwe intranet 'Kiem' voor studenten en docenten geïntroduceerd, waarin studenten generieke informatie over bijvoorbeeld beleid, faciliteiten, docenten en helpdesks kunnen vinden. Via Osiris worden studieresultaten gecommuniceerd. De afgelopen jaren waren studenten niet altijd tevreden over de informatievoorziening, zo geeft de opleiding aan. Daarom zijn er specifiek voor deze masteropleiding een informatieve website en een periodieke nieuwsbrief in het Engels ontwikkeld. Studenten met wie het panel sprak, zijn tevreden over de informatievoorziening via deze kanalen. Ook in de NSE scoort de informatievoorziening ruim voldoende.

Standaard 9 Kwaliteitszorg

De opleiding kent een expliciete en breed gedragen kwaliteitszorg, bevordert de kwaliteitscultuur en is gericht op ontwikkeling.

Conclusie

De voltijd- en deeltijdvariant van de opleiding **voldoen** aan de basiskwaliteit voor deze standaard. Het panel concludeert dat Aeres een helder en goed vastgelegd beleid voor kwaliteitszorg heeft, dat voor de opleiding adequaat wordt toegepast. De opleiding laat hierbij zien dat zij een expliciete en breed gedragen kwaliteitscultuur en een goede verbetercyclus heeft. Er worden passende meetinstrumenten ingezet waardoor werkveldvertegenwoordigers, studenten en alumni veel input kunnen geven, die vervolgens ook serieus wordt opgepakt door de opleiding. Een punt van aandacht is de structurele terugkoppeling aan studenten over wat er met hun input gebeurt. De opleidingscommissie vervult haar wettelijke taken en heeft een actieve inbreng in de opleiding.

Onderbouwing

Systeem van kwaliteitszorg Aeres

Het panel vindt dat de opleiding een adequaat systeem van kwaliteitszorg en een gedragen kwaliteitscultuur heeft. Bij de vorige visitatie merkte het panel op dat de visie op kwaliteitszorg van Aeres meer per opleiding uitgewerkt kon worden. Het panel ziet dat het instellingsbeleid voor kwaliteitszorg van Aeres nu concreet geoperationaliseerd wordt bij de opleiding. Dat gebeurt via allerlei evaluatie-instrumenten en gremia (zie verderop bij deze standaard), en via de kwaliteitscoaches. De kwaliteitscoaches zijn zelf docent en zijn bijvoorbeeld aanwezig bij de vinger-aan-de-polsgesprekken met studenten (zie hieronder) en voeren vier keer per jaar gesprekken met de teams over de stand van zaken rondom verbeteracties. Volgens het panel is het team van docenten actiegericht, en pakt het team signalen van stakeholders goed op. De lat ligt hierbij steeds bij de tevredenheid van alle stakeholders.

Kwaliteitsinstrumenten

Binnen de opleiding wordt effectieve periodieke feedback opgehaald via passende meetinstrumenten bij stakeholders zoals werkveldvertegenwoordigers (zie Standaard 1), studenten en alumni. Zo worden er twee keer per jaar module-evaluaties onder studenten afgenomen, eenmaal per jaar de Nationale Studenten Enquête (NSE) onder studenten afgenomen, twee keer per jaar vinger-aan-de-pols gesprekken gevoerd en eenmaal per jaar de HBO-monitor onder alumni uitgevoerd. De opleiding voert tevens een eigen periodiek onderzoek uit onder alumni. In de vinger-aan-de-pols gesprekken bespreken twee klassenvertegenwoordigers het afgelopen semester met een teamleider en de kwaliteitscoach. Na het eerste jaar waarin het nieuwe curriculum is uitgevoerd, zal de opleiding het programma na de zomer van 2024 uitgebreid met alle 8 studenten evalueren in een aparte groepsessie. Het panel adviseert de opleiding om studenten structureel terugkoppeling te geven over wat er met de module-evaluaties en input vanuit de vinger-aan-de-pols-gesprekken wordt gedaan, wat nu niet het geval is.

De opleidingscommissie bestaat uit studenten en docenten en vervult haar wettelijke taken, zoals het goedkeuren van de *Onderwijs- en examenregeling* en betrokkenheid bij visitaties. Ook was de opleidingscommissie betrokken bij de curriculumvernieuwing in 2022-2023 en geeft de opleidingscommissie regelmatig actief feedback aan het opleidingsmanagement. Deze feedback wordt goed opgepakt door de opleiding.

Standaard 10 Toetsing

De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.

Conclusie

De voltijd- en deeltijdvariant van de opleiding **voldoen** aan de basiskwaliteit voor deze standaard. Het panel concludeert dat de opleiding een helder, hogeschoolbreed toetsbeleid hanteert. De toetsvormen zijn afwisselend, praktijkgericht en stimulerend voor het leerproces van studenten. De processen en formulieren voor beoordelingen vindt het panel ook goed op orde; dit zorgt voor valide toetsen. Feedback op de beoordelingsformulieren van het afstudeeronderzoek is soms mager en het panel raadt de opleiding aan om deze uitgebreider schriftelijk te noteren op de beoordelingsformulieren, zodat oordelen beter navolgbaar worden.

De examencommissie van de faculteit in Dronten vervult haar wettelijke taken en heeft voldoende specifiek zicht op de kwaliteit van toetsing en beoordeling van de opleiding. Expertise over het vakgebied is geborgd door zitting van een bachelordocent Bedrijfskunde en Agribusiness in de examencommissie. Het panel raadt de opleiding aan om ook een docentlid vanuit de masteropleiding Agribusiness Development op te nemen in de examencommissie, zodat ook het masterniveau vertegenwoordigd is. Een advies is ook om steekproefsgewijs afstudeerwerkstukken te gaan bekijken als examencommissie, of dit door een borgende toetscommissie te laten doen. De toetsadviescommissie levert een waardevolle bijdrage aan de kwaliteit van toetsing door docenten en het management te adviseren. Het panel raadt de opleiding aan om de overlap in leden van de toetsadviescommissie en de examencommissie op te heffen, zodat zorgen en borgen beter gescheiden worden.

Onderbouwing

Toetsbeleid Aeres

Het panel vindt dat Aeres een helder toetsbeleid heeft. Het beleid is in 2019 vastgelegd in het document *Toetsen op Aeres Hogeschool*, en gaat er onder andere vanuit dat de beoogde leerresultaten leidend zijn voor de toetsing, er niet meer dan één summatieve toets per moduleonderdeel is en dat alle toetsen een toetspakket hebben (bestaande uit toetsmatrijs, toets en antwoord- of beoordelingsmodel). Het panel heeft diverse toetspakketten ingezien en vindt deze duidelijk en helpend voor de validiteit van de toetsen. Regelingen rondom toetsing en beoordeling zijn volgens het panel adequaat vastgelegd in de *Onderwijs- en examenregeling (OER)* dat deels generiek voor de faculteit in Dronten en deels specifiek voor de opleiding is opgesteld, en het *Studentenstatuut* dat voor heel Aeres geldt.

Verder ziet het panel dat de opleiding een *Toetsprogramma* heeft opgesteld, waarin de verbinding tussen (deel)modules en de beoogde leerresultaten (leeruitkomsten en masterpijlers) staat aangegeven in een schema. Daarbij zijn ook de verschillende toetsvormen aangegeven. Het panel vindt dit een transparant overzicht.

Toetsvormen

Toetsen worden door minimaal twee examinatoren ontwikkeld. Studenten geven aan dat zij het duidelijk vinden wat er van hen wordt verwacht bij toetsen, en dat de toetsen goed passen bij de

lessen die gegeven worden. Er wordt een voldoende variëteit aan toetsvormen ingezet, die steeds past bij de beroepstaak van de betreffende (deel)module: van schriftelijke tentamens tot individuele en groepsgebonden (project)opdrachten en portfolio's. Alle toetsen worden ontwikkeld volgens het vierogenprincipe: bij de ontwikkeling van elke (deel)module en toets zijn er minimaal twee examinatoren met een Basis Kwalificatie Examinering betrokken. Het panel heeft een selectie van gemaakte toetsen van de opleiding ingezien, en vindt deze praktijkgericht en op masterniveau.

Beoordeling en feedback

Het panel uit zich positief over de duidelijke beoordelingsformulieren bij de toetsen, en het vierogenprincipe dat bij bijna alle beoordelingen wordt gehanteerd door de betrokkenheid van twee examinatoren of een adviserende werkveldvertegenwoordiger. Studenten ervaren dat ze voldoende feedback krijgen van docenten. Ook hoort het panel van studenten dat 'meeliften' bij groepswork geen enkele optie is: het samenwerkingsproces wordt gemonitord door de docent, die ook ingrijpt als dat nodig is. Daarnaast krijgt iedere student bij groepswork zowel een groepsoordeel als een individueel oordeel. Verder is het panel positief over de actieve inbreng van het werkveld bij beoordelingen. Externe opdrachtgevers (voltijd) of werkgevers (deeltijd) worden regelmatig als adviseur voor de beoordeling betrokken. Procesmatig is het systeem van beoordelen hiermee goed op orde volgens het panel.

Beoordeling van het afstuderen

De beoordelingsprocessen van het afstuderen zijn voor afstudeerders voor en na september 2023, toen het nieuwe curriculum werd geïntroduceerd, hetzelfde. Alvorens de student met het onderzoek kan beginnen, dient het onderzoeksvoorstel goedgekeurd te zijn door de twee beoordelaars: de eerste beoordelaar is de afstudeerbegeleider vanuit de opleiding, de tweede beoordelaar is een onafhankelijke examinerer vanuit de opleiding. Minimaal één van beide examinatoren dient gepromoveerd te zijn. Daarnaast geeft de bedrijfsbegeleider van het afstudeerwerkstuk een advies voor de beoordeling. De twee formele beoordelaars beoordelen ook het onderzoeksverslag, waarbij de bedrijfsbegeleiding opnieuw een advies voor de beoordeling geeft. De twee examinatoren beoordelen los van elkaar en het eindcijfer is het gemiddelde van beide beoordelingen. De beoordelaars gaan alleen in overleg met elkaar als de cijfers meer dan twee punten van elkaar verschillen of als één van beiden een onvoldoende geeft. Als ze het niet eens worden, dan bepaalt een derde examinerer. Daarna verdedigt de student het onderzoek mondeling, en dat wordt door de eerste beoordelaar (de afstudeerbegeleider) beoordeeld. Het panel vindt deze beoordelingsprocessen op orde, en ook voor studenten is dit proces duidelijk. Ook vindt het panel dat de opleiding een duidelijk en goed beoordelingsformulier hanteert voor het afstudeeronderzoek. Wat betreft het gebruik van de beoordelingsformulieren, raadt het panel de opleiding aan om feedback uitgebreider schriftelijk op de beoordelingsformulieren te geven. Dit gebeurt nu deels mondeling of in studentuitwerkingen, waardoor het voor het panel niet altijd inzichtelijk was hoe een cijfer tot stand kwam. Door het schriftelijk vast te leggen kan de feedback beter beklijven bij studenten en wordt het beoordelingsproces inzichtelijk voor anderen zoals een visitatiepanel of de examencommissie.

De afstudeerstage wordt beoordeeld op basis van een portfolio met daarin diverse bewijsstukken en reflectieverslagen. De student krijgt tijdens de stage feedback van een bedrijfsbegeleider en een stagebegeleider vanuit de opleiding. De bedrijfsbegeleider geeft een advies voor de

beoordeling, en de stagebegeleider bepaalt het uiteindelijke cijfer. Ook dit beoordelingsproces vindt het panel goed ingericht en transparant voor studenten.

Kwaliteitsborging toetsing en beoordeling

Het panel stelt vast dat de examencommissie van de faculteit Dronten haar taken volgens de wettelijke vereisten vervult. De examencommissie ondertekent onder andere getuigschriften, adviseert het management over toetsbeleid, benoemt examinatoren, beslist over vrijstellingen en behandelt bijzondere verzoeken van studenten over toetsing. Daarnaast draagt de examencommissie bij aan een beleid rondom het gebruik van artificial intelligence door studenten en docenten. Het panel vindt het positief dat Aeres hierover nadenkt, en dat de examencommissie op dit punt inbreng heeft. De examencommissie bestaat uit vijf docentenleden, waarvan één extern lid, één ambtelijk adviseur en één ambtelijk secretaris. Kennis van het vakgebied van de opleiding is geborgd door een docentlid vanuit de verwante bacheloropleiding Bedrijfskunde en Agribusiness. Het panel concludeert op basis van de gesprekken tijdens de visitatie dat de examencommissie voldoende specifiek zicht heeft op de kwaliteit van toetsing en beoordeling binnen de masteropleiding Agribusiness Development. Het panel raadt de examencommissie wel aan om een docentlid vanuit de opleiding op te nemen in de examencommissie, zodat ook het masterniveau vertegenwoordigd is in de examencommissie. Het panel adviseert de examencommissie, of een onafhankelijke toetscommissie, ook om periodiek steekproefsgewijs afstudeerproducten van de masteropleiding te gaan bekijken, zodat de examencommissie meer beeld krijgt bij het eindniveau dat studenten realiseren.

De faculteit in Dronten heeft ook een toetsadviescommissie, die docenten en management adviseert over de kwaliteit van specifieke toetsen. In de toetsadviescommissie zitten leden die een Senior Kwalificatie Examinering hebben of de training hiertoe momenteel volgen. De toetsadviescommissie levert waardevolle adviezen op, zo bevestigen docenten en het management. De leden zijn echter ook lid van de examencommissie, en omdat de toetsadviescommissie docenten ook ondersteunt bij het verbeteren van toetsen vindt het panel dat borgen en zorgen hiermee te veel door elkaar kunnen gaan lopen. Het panel raadt de opleiding aan om de examencommissie en de toetsadviescommissie van elkaar te scheiden in personen of de taken van de toetsadviescommissie uitsluitend borgend te maken.

Interne en externe kalibratie over afstudeerwerken zijn nog niet in gang gezet voor de opleiding, maar de opleiding wil dit wel gaan doen. Het panel adviseert de opleiding om dit inderdaad te gaan doen om zo van elkaar en externe partners te leren, en ook als afstudeerbegeleiders en -beoordelaars (zie eerder bij deze standaard) meer op één lijn te komen.

Standaard 11 Gerealiseerde leerresultaten

De opleiding toont aan dat de beoogde leerresultaten worden gerealiseerd.

Conclusie

De voltijd- en deeltijdvariant van de opleiding **voldoen** aan de basiskwaliteit voor deze standaard. Het panel concludeert dat studenten de beoogde leerresultaten realiseren in het afstudeeronderzoek en de stage. Studenten laten over het algemeen sterke onderzoeksvaardigheden zien en kiezen actuele onderwerpen die mooie innovaties opleveren voor het werkveld. Alumni functioneren volgens het werkveld goed: afgestudeerden van deze opleiding zijn zelfbewuste professionals die op strategisch en masterniveau denken en werken, en veel nieuwe ideeën brengen in de praktijk.

Onderbouwing

Selectie afstudeerdossiers

Het panel heeft voorafgaand aan het visitatiebezoek van vijftien afgestudeerden afstudeerdossiers bestudeerd. Dit betreft een selectie van alumni die de duale variant hebben afgerond in 2022 en 2023. Ten tijde van de visitatie waren er nog geen afgestudeerden uit de voltijd- of deeltijdvariant: die varianten zijn voor het eerst gestart in september 2023. De selectie is een evenwichtige weerspiegeling van voldoende, goede en zeer goede eindwerken. De afstudeerdossiers bevatten de afstudeeronderzoeken met beoordelingsformulieren. Tijdens de visitatiedagen heeft het panel ook diverse stageportfolio's met beoordelingsformulieren ingezien.

Gerealiseerd niveau

Studenten realiseren de beoogde eindkwalificaties in de verschillende afstudeeronderdelen volgens het panel. De stageportfolio's zien er volgens het panel gedegen uit, met heldere reflecties en producten op masterniveau. Het panel herkent zich in de gegeven cijfers voor zowel de stages als de afstudeeronderzoeken. De navolgbaarheid van oordelen en de feedback bij de afstudeeronderzoeken mogen inzichtelijker gemaakt worden (zie de aanbeveling van het panel bij Standaard 10). Studenten worden bij hun afstudeeronderzoek gemotiveerd om tot werkelijke innovaties in de agrifoodsector te komen, en het panel ziet dat duidelijk terug in de actuele onderwerpen die studenten kiezen en de innovaties waar zij in hun onderzoeken op komen. Een voorbeeld van een sterk onderwerp vond het panel bijvoorbeeld 'plantaardige eiwitten'. Ook worden studenten gestimuleerd om over die innovaties te publiceren, wat het panel positief vindt. Zo werd er over een afstudeeronderzoek gepubliceerd in het 'open acces journal' Procedia Computer Science, en werd dit vervolgens door de student op een internationale conferentie gepresenteerd. De afstudeerdossiers tonen aan dat afgestudeerden over het algemeen over uitstekende onderzoeksvaardigheden beschikken. Enkele afstudeeronderzoeken laten verbeterpunten zien als het gaat om voldoende dataverzameling of de structuur van de onderzoeken.

Functioneren afgestudeerden

Alumni zijn tevreden over hun opleiding en vinden zonder problemen een baan, regelmatig bij hun stageorganisatie. Alumni en studenten met wie het panel sprak, geven aan dat deze

opleiding heel waardevol is voor het werkveld waarin ze (gaan) werken. De vertegenwoordigers van het werkveld waarmee het panel sprak, bevestigen dit positieve beeld en geven aan dat alumni zelfbewuste en zelfstandige professionals zijn die op strategisch en masterniveau denken en werken, en veel nieuwe ideeën brengen in de praktijk. Alumni houden vaak contact met de opleiding om bij te dragen aan voorlichting, of samen te werken met de opleiding als stageverstrekker of in de Master's Community.

Beoordeling Bijzonder kenmerk Ondernemen

Standaard 1 Visie en beleid op het gebied van ondernemen

Toetspunt 1a: een duidelijke visie op ondernemen

Er is een heldere visie op ondernemen in relatie tot het programma, gedragen door de instelling. Deze visie wordt in voldoende mate gedeeld en/of ondersteund door (ondernemende) belanghebbenden binnen en buiten de instelling.

Toetspunt 1b: Ondernemen in doelstellingen vertalen

De visie op ondernemen is concreet uitgewerkt in toetsbaar beleid (bijv. SMART specifiek, meetbaar, haalbaar, realistisch en tijdig geformuleerd).

Toetspunt 1c: Evaluatie van het onderwijsbeleid op het gebied van ondernemen is gericht op verbeteren

Het beleid op het gebied van ondernemen wordt periodiek geëvalueerd en zo nodig aangepast (cyclisch systeem). Relevante stakeholders uit het werkveld worden daarbij betrokken.

Conclusie

De voltijd- en deeltijdvariant van de opleiding **voldoen** aan de basiskwaliteit voor deze standaard. Het panel concludeert dat Aeres een heldere visie op ondernemerschap heeft die gedeeld wordt door belanghebbenden binnen en buiten de instelling. Deze visie richt zich op 'innovatief en verantwoord ondernemen' binnen de snel veranderende agrarische sector. De visie en het beleid voor ondernemerschap worden periodiek gespiegeld aan werkveldvertegenwoordigers om de nodige aanpassingen te implementeren. Deze visie is specifiek uitgewerkt voor de masteropleiding, waarbij een nadruk ligt op het bewerkstelligen van innovaties. Het panel raadt de opleiding aan om meetbare doelstellingen wat betreft ondernemerschap te formuleren.

Bevindingen

Toetspunt 1a: een duidelijke visie op ondernemen

Het eerste dat het panel opmerkte in de voorbereidingen op de visitatie, is dat ondernemerschap in de haarvaten van Aeres en de masteropleiding zit. "Het zit in de genen van de instelling", geeft het panel aan. Tijdens de verdere voorbereidingen en tijdens de visitatie is dit beeld verder versterkt bij het panel. Dit alles begint met het feit dat Aeres een heldere visie op ondernemerschap heeft geformuleerd in de *Aeres strategie 2019-2023; Talent voor groei*, die ook weer herkenbaar terugkomt in het *Aeres Hogeschool Instellingsplan 2020-2024* genaamd *Een groene toekomst; leren als vliegwiel voor transitie*. 'Agrofood en ondernemen' wordt in de strategie als één van de zwaartepunten voor het onderwijs van de hogeschool genoemd en ook van medewerkers wordt 'eigenaarschap en ondernemerschap' gevraagd. 'Agrofood en ondernemen' komt met name tot uiting in het onderwijs op de faculteiten in Almere en Dronten, waar voor alle opleidingen wordt gestreefd naar het opleiden van 'ondernemende professionals'.

Toetspunt 1b: Ondernemen in doelstellingen vertalen

Het ondernemerschap zit voor de masteropleiding vooral in het aansturen en bewerkstelligen van innovaties voor de agrofoodsector. Studenten ambiëren niet per se een eigen bedrijf, maar willen op strategisch niveau de organisatie en de sector laten ontwikkelen. Hierbij staan ook verantwoord ondernemen en duurzame ontwikkeling hoog op de agenda om bij te dragen aan

een duurzame groei binnen de agrarische sector. Het panel vindt dit voor deze specifieke opleiding een passende insteek met betrekking tot ondernemerschap. Het panel geeft als aanbeveling mee om de doelstellingen rondom ondernemerschap verder te concretiseren in meetbare doelen voor deze specifieke opleiding.

Toetspunt 1c: Evaluatie van het onderwijsbeleid op het gebied van ondernemen is gericht op verbeteren

‘Slim verbinden intern en extern’ is tevens onderdeel van de strategie, en wordt door Aeres als een onlosmakelijk onderdeel gezien ten opzichte van ondernemerschap. En dit geldt ook voor het toetsen van de eigen visie op ondernemerschap. Bij Standaard 1 van het NVAO-kader stelde het panel al vast dat het profiel en het curriculum van de opleiding uitgebreid gespiegeld worden aan het werkveld. Het panel concludeert dat de opleiding het onderwijsbeleid en de visie op het gebied van ondernemen regelmatig spiegelen aan het werkveld en hierbij de nodige verbeteringen in het beleid doorvoeren.

Standaard 2 Beoogde eindkwalificaties

Toetspunt 2 a: beoogde eindkwalificaties

Beoogde eindkwalificaties op het gebied van ondernemen zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd in doel/ doelstellingen in het onderwijs.

Conclusie

De voltijd- en deeltijdvariant van de opleiding **voldoen** aan de basiskwaliteit voor deze standaard. Het panel ziet dat ondernemerschap een herkenbaar onderdeel uitmaakt van de beoogde leerresultaten (de leeruitkomsten en masterpijlers, zie Bijlage 2). De betreffende leeruitkomsten en masterpijlers zijn in de *Moduleoverzichten* geconcretiseerd wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie.

Bevindingen

Ondernemerschap gericht op innovatie, vormt volgens het panel een integraal onderdeel van de beoogde leerresultaten. In de beoogde leerresultaten (zie Bijlage 2) komen specifieke kwalificaties rondom ondernemerschap voor. In de leeruitkomsten staat bijvoorbeeld: 'can design solutions aimed at innovation and improvement, thereby judging the impact of those solutions on related business, social and environmental aspects, supporting the business strategy' (leeruitkomst 3) en 'is capable of implementing (complex) changes within a company or sector, thereby creating added value for the business' (leeruitkomst 4). Masterpijler 4 richt zich op 'Effect' en bevat bijvoorbeeld het volgende leerresultaat rondom ondernemerschap: 'managing and transforming complex and unpredictable professional or educational contexts that require new strategic approaches'.

De beoogde leerresultaten op het gebied van ondernemerschap (en ook de andere leerresultaten, zie NVAO-Standaard 1 en 3) zijn volgens het panel goed geconcretiseerd wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie. Per (deel)module heeft de opleiding in *Moduleoverzichten* helder aangegeven aan welke leeruitkomsten en masterpijlers studenten werken. Daarbij is ook aangegeven in welke beroepstaak met bijbehorende beroepsrol deze eindkwalificaties en pijlers samenkomen.

Standaard 3 Onderwijs en leeromgeving

Toetspunt 3a: programma

De inhoud en structuur van het onderwijsprogramma maken het mogelijk de beoogde eindkwalificaties op het gebied van ondernemen te bereiken. In het programma wordt zowel de kennisbasis als de praktijk voldoende gewaarborgd. Elke student moet de kans krijgen zakelijke praktijkervaring op te doen.

Toetspunt 3b: Student kenmerken

Voor aanvang van de opleiding/minor heeft men zicht op/inzicht in de kenmerken van de studenten op het gebied van ondernemen en wat de ambities/intenties van de studenten zijn.

Toetspunt 3c: onderwijsvormen/didactisch concept

De gekozen onderwijsvormen en het didactisch concept zijn afgestemd op en dragen bij aan het bereiken van de beoogde eindkwalificaties op het gebied van ondernemen.

Toetspunt 3d: samenhangende onderwijs leeromgeving op het gebied van ondernemen

Er is sprake van een samenhangend programma zo nodig met specifieke voorzieningen op het gebied van ondernemen. Theorie en praktijk worden in voldoende mate afgewisseld en geïntegreerd.

Conclusie

De voltijd- en deeltijdvariant van de opleiding **voldoen** aan de basiskwaliteit voor deze standaard. Het panel concludeert dat de op innovatie gerichte en praktijkgestuurde vormgeving van het curriculum studenten veel ruimte biedt om de beoogde leerresultaten wat betreft ondernemerschap te realiseren. Studenten werken op vele manieren aan ondernemerschap en het vinden van oplossingen voor actuele vraagstukken in de agrifoodsector. Dat gebeurt bijvoorbeeld in onderwijsopdrachten zoals een business simulatiegame, het afstudeeronderzoek en de stage. De focus op ondernemerschap past goed bij de studentenpopulatie: studenten hebben ambities om op strategisch niveau bij te dragen aan innovatie van de agrifoodsector, vanuit een expert- of managersfunctie. De onderwijsleeromgeving gericht op ondernemerschap is goed ingericht: docenten, onderwijsvormen, voorzieningen en onderzoeksprogramma's vormen een samenhangend geheel om ondernemersvaardigheden te oefenen.

Bevindingen

Toetspunt 3a: programma

De opleiding heeft concreet aangegeven hoe ondernemerschap in elke module binnen de opleiding terugkomt, in de *Overview of education linked to Entrepreneurship*. Zo leren studenten in de module Business, finance and change om leiding te geven aan complexe veranderingen en in de module Strategy and innovation hoe ze strategische innovatieprocessen kunnen vormgeven. Het panel ziet dat de opleiding studenten ruime mogelijkheden biedt om aan ondernemersvaardigheden te werken, om zo de beoogde leerresultaten op het gebied van ondernemerschap te realiseren. Dat gebeurt door het voortdurend onderzoeken van actuele onderwerpen binnen de agrifoodsector en het werken aan nieuwe ideeën en innovaties voor een organisatie of de gehele sector in bijvoorbeeld een business simulation game (zie NVAO-Standaard 2). Studenten zijn tevreden over het ondernemerschap dat ze leren tijdens de

opleiding en geven aan dat zij voortdurend geprikkeld worden om zich ondernemend op te stellen. Studenten worden steeds uitgedaagd om zelf bedrijven te benaderen voor opdrachten, zichzelf te presenteren en initiatief te nemen richting stage- en afstudeerbedrijven (voltijd) of de eigen werkgever (deeltijd). Werkgevers zijn positief over de ondernemende houding en het innovatief vermogen van studenten en alumni.

Toetspunt 3b: Student kenmerken

Dat Aeres zich richt op ondernemerschap, past goed bij de gemiddelde studentenpopulatie van Aeres. Veel studenten zijn opgegroeid in een agrarisch bedrijf en voor hen is de overname van het thuisbedrijf -al dan niet na enkele jaren elders gewerkt te hebben- vaak een overweging. In de masteropleiding zit een net andere studentenpopulatie, waarvan het merendeel bij het panel aangeeft niet direct de ambitie te hebben om een bedrijf te starten of over te nemen. Zij zien het ondernemerschap meer als een manier om verandering en innovatie te bewerkstelligen als expert of manager binnen een bestaande organisatie, en het panel vindt het mooi om te zien hoe de visie van de opleiding op ondernemerschap zich heeft toegespitst op de ambities van haar studenten. Het panel geeft de suggestie meer om de term 'intern ondernemerschap' te introduceren binnen de opleiding. Studenten in de masteropleiding die wel ambiëren om een eigen bedrijf te starten, worden hierin uitgebreid ondersteund door de docenten, en krijgen de kans om hun opdrachten en stage als voorbereiding hiervoor te gebruiken.

Toetspunt 3c: onderwijsvormen/didactisch concept

Het onderwijs is vormgegeven op basis van praktijkvraagstukken en beroepstaken, waarbij volgens het KSAVE-model (zie NVAO-Standaard 3) specifieke aandacht wordt besteed aan de competenties om rekening te houden met verschillende perspectieven, waarden en ethiek, en hierover met verschillende stakeholders te communiceren. De opleiding ziet dit als essentieel onderdeel van ondernemerschap. Hierbij worden regelmatig projectvormen ingezet die gericht zijn op ondernemerschap, waarbij wordt samengewerkt met ondernemers en organisaties in de praktijk. Het panel vindt dat deze praktijkgerichte onderwijsvormen studenten veel ruimte bieden om de beoogde leerresultaten wat betreft ondernemerschap te behalen. Het feit dat studenten uitgebreid oefenen met het zoeken naar innovatieve oplossingen voor vraagstukken in de praktijk, vindt het panel bijzonder positief. Dit zit in alle onderwijsvormen geïntegreerd, waarbij in het afstudeeronderzoek en de stage op integrale wijze wordt gewerkt aan innovaties.

Toetspunt 3d: samenhangende onderwijs leeromgeving op het gebied van ondernemen

Het panel vindt de onderwijsleeromgeving samenhangend op het gebied van ondernemen: studenten worden voortdurend, en op allerlei manieren aangezet tot innoverend en ondernemend vermogen, waarbij ook een ruime set aan faciliteiten beschikbaar is voor studenten. Het gaat bijvoorbeeld om het CirKL Business Lab (om business ideeën uit te werken) en het Zuivellokaal (praktijkruimte voor productontwikkeling). Daarnaast zijn er veel contacten in het werkveld en onderneemt een deel van de docenten, waardoor studenten ook regelmatig samenwerken met ondernemers in de praktijk.

Verder zijn er drie lectoraten binnen Aeres met onderzoeksprogramma's gericht op ondernemerschap zoals dat past bij de insteek gericht op innovatie binnen de masteropleiding:

- Omgevingsinclusief ondernemen.
- Circulair ondernemen in de agri- en foodsector.
- Ondernemerschap en transitie (vacature).

Studenten kunnen hier hun afstuderen vervullen, en dat gebeurt af en toe. Een mooie doorontwikkeling kan volgens het panel zijn om deze lectoraten sterker te verbinden aan het onderwijs (zie de aanbeveling van het panel bij NVAO-Standaard 2).

Standaard 4 Staf

Toetspunt 4a: Samenstelling en kwalificaties van de staf: ervaring in/met ondernemen en competenties

De staf is wat betreft samenstelling en kwalificaties een goede mix met ervaring in/met ondernemen en de bijhorende competenties.

Toetspunt 4b: Faciliteiten: Actualisering van de link met de praktijk van het ondernemen
Er is sprake van een actuele link met de praktijk van het ondernemen, zoals permanente educatie, bijscholing, de verplichting om recente denkbeelden in/over ondernemen bij te houden en eigen ervaring in de praktijk.

Conclusie

De voltijd- en deeltijdvariant van de opleiding **voldoen** aan de basiskwaliteit voor deze standaard. Het panel concludeert dat een deel van de docenten tevens ondernemer is, of expert is op het gebied van ondernemen, strategisch management of innovatieprocessen. Daarnaast zorgen de vele contacten in het werkveld voor een actuele link met de praktijk van het ondernemen.

Bevindingen

Toetspunt 4a: Samenstelling en kwalificaties van de staf: ervaring in/met ondernemen en competenties

De staf heeft volgens het panel voldoende docenten met ondernemingscompetenties en -ervaring. Van de 14 docenten zijn er 5 zelf ondernemer of hebben ze specifieke expertise op het gebied van ondernemerschap, verandermanagement of innovatie. Het gaat bijvoorbeeld om een eigen bedrijf in luchtlandbouw of voor de technische en conceptuele ontwikkeling van voedsel en de valorisatie van biologische bronnen. Docenten met specifieke expertise zijn bijvoorbeeld innovatie-expert of adviseur duurzame groei. Docenten met ondernemersexpertise worden ingezet op modules die gericht zijn op het onderdeel van ondernemerschap dat bij hun expertise past. Studenten waarderen dit zeer: zij geven aan dat docenten veel kennis en ervaring hebben op de verschillende deelgebieden van het ondernemerschap, zoals verandermanagement en innovatie.

Toetspunt 4b: Faciliteiten: Actualisering van de link met de praktijk van het ondernemen

Door het eigen ondernemerschap, de eigen ondernemerservaring en de ruime contacten in de praktijk (zie NVAO-Standaard 1 en Standaard 3 van het Bijzonder kenmerk), houden docenten hun kennis over het ondernemerschap volgens het panel goed up to date. Ook bezoeken docenten regelmatig events en congressen waarop ze vakcollega's ontmoeten om kennis uit te wisselen. Het gaat bijvoorbeeld om de Biobeurs, het Food Innovation Community Amsterdam Winter Event en het door Aeres georganiseerde jaarlijkse Life Lezing.

Standaard 5 Gerealiseerde eindkwalificaties

Toetspunt 5a: gerealiseerd eindniveau: beoordeling en toetsing op het gebied van ondernemen;

De eindkwalificaties op het gebied van ondernemen worden herkenbaar en op het vereiste niveau gerealiseerd. Dit wordt duidelijk in de vervolgtrajecten van de afgestudeerden en de loopbaan van de alumni. De toetsing en beoordeling zijn geschikt om vast te stellen of de beoogde eindkwalificaties bereikt zijn.

Conclusie

De voltijd- en deeltijdvariant van de opleiding **voldoen** aan de basiskwaliteit voor deze standaard. De beoogde leerresultaten rondom ondernemerschap worden expliciet getoetst in het afstudeeronderzoek en de stage (zie NVAO-Standaard 10). Ondernemers en vertegenwoordigers vanuit de praktijk worden ingezet voor begeleiding en een adviserende rol bij de beoordeling. Het werkveld geeft aan dat alumni van deze opleiding zelfstandig, initiatiefrijk en ondernemend zijn. Een deel van de alumni komt na de studie in een ondernemende functie binnen een organisatie terecht of start een eigen bedrijf.

Bevindingen

De leeruitkomsten en masterpijlers gericht op ondernemerschap worden expliciet getoetst in de opleiding. Bij het afstuderen gebeurt dit zowel in het afstudeeronderzoek als de stage (zie NVAO-Standaard 10). Bij de (afstudeer)toetsen voor ondernemerschap in de opleiding vindt het panel het positief dat er -naast schriftelijke toetsing middels plannen- ook vaak mondeling wordt getoetst. Het gaat dan om presentaties van studenten (op de opleiding of bij bedrijven) of individuele gesprekken met de student. Bij de beoordeling van zowel de afstudeeronderzoeken als andere opdrachten gericht op ondernemerschap worden ondernemers of vertegenwoordigers vanuit de praktijk ingezet voor begeleiding en een adviserende rol bij de beoordeling, wat het panel positief vindt.

Het werkveld geeft aan dat alumni zelfstandig, initiatiefrijk en ondernemend zijn (zie NVAO-Standaard 11). Ook geven werkveldvertegenwoordigers bij het panel aan dat zowel voltijd- als deeltijdstudenten met hun afstudeeronderzoeken en stages voor innovatie in het werkveld zorgen. In de afstudeerdossiers ziet het panel -in lijn met de visie op ondernemerschap- onderzoeken die gericht zijn op product-, proces- en marktinnovaties.

Eindoordeel over de opleiding

Oordelen op de NVAO-standaarden

Het visitatiepanel komt tot de volgende oordelen op de standaarden:

Standaard	Oordeel voltijd	Oordeel deeltijd
<i>Standaard 1 Beoogde leerresultaten</i>	Voldoet	Voldoet
<i>Standaard 2 Programma; oriëntatie</i>	Voldoet	Voldoet
<i>Standaard 3 Programma; inhoud</i>	Voldoet	Voldoet
<i>Standaard 4 Programma; leeromgeving</i>	Voldoet	Voldoet
<i>Standaard 5 Instroom</i>	Voldoet	Voldoet
<i>Standaard 6 Personeel</i>	Voldoet	Voldoet
<i>Standaard 7 Voorzieningen</i>	Voldoet	Voldoet
<i>Standaard 8 Begeleiding</i>	Voldoet	Voldoet
<i>Standaard 9 Kwaliteitszorg</i>	Voldoet	Voldoet
<i>Standaard 10 Toetsing</i>	Voldoet	Voldoet
<i>Standaard 11 Gerealiseerde leerresultaten</i>	Voldoet	Voldoet

De oordelen zijn gewogen volgens de beslisregels van de NVAO. Het visitatiepanel beoordeelt de kwaliteit van de bestaande masteropleiding Agribusiness Development van Aeres Hogeschool als **positief**.

Oordelen op de standaarden voor het Bijzonder kenmerk Ondernemen

Het visitatiepanel komt tot de volgende oordelen op de standaarden:

Standaard	Oordeel voltijd	Oordeel deeltijd
<i>Standaard 1 Visie en beleid op het gebied van ondernemen</i>	Voldoet	Voldoet
<i>Standaard 2 Beoogde eindkwalificaties</i>	Voldoet	Voldoet
<i>Standaard 3 Onderwijs en leeromgeving</i>	Voldoet	Voldoet
<i>Standaard 4 Staf</i>	Voldoet	Voldoet
<i>Standaard 5 Gerealiseerde eindkwalificaties</i>	Voldoet	Voldoet

De oordelen zijn gewogen volgens de beslisregels van de NVAO. Het visitatiepanel beoordeelt het Bijzonder kenmerk Ondernemen voor de masteropleiding Agribusiness Development van Aeres Hogeschool als **positief**.

Aanbevelingen

Het panel geeft de opleiding de volgende aanbevelingen mee:

Standaard 1

- Spiegel de beoogde leerresultaten aan vergelijkbare opleidingen in het buitenland en scherp de leerresultaten eventueel op basis hiervan aan.

Standaard 2

- Zet de pogingen om een lector (uitgebreider) bij de masteropleiding te betrekken actief voort.

Standaard 3

- Versterk de internationale oriëntatie voor studenten.

Standaard 8

- Verbeter de afstudeerbegeleiding.
- Hanteert de verbondenheid van het afstudeeronderzoek en de stage strikter.

Standaard 10

- Geef consistentere en uitgebreidere feedback op de beoordelingsformulieren bij de afstudeeronderzoeken, ook bij herkansingen.
- Laat de examencommissie steekproefsgewijs afstudeerwerkstukken bekijken.
- Scheid zorgen en borgen van toetsing meer van elkaar binnen de taken en personen in de examencommissie en de toetsadviescommissie.

Bijzonder kenmerk

- Concretiseer de strategie rondom ondernemerschap met duidelijke doelstellingen per opleiding.

Bijlagen

Bijlage 1 Bezoekprogramma

Agenderende audit: 28 mei 2024

<i>Tijdstip</i>	<i>Thema</i>	<i>Deelnemers</i>
9:45 – 10:00	Ontvangst	
10.00 – 10:30	Kennismaking Pitch Associate degree, bachelor en master	Instellingsdirecteur a.i. Directeur faculteit Dronten Directeur faculteit Almere a.i. Team- en studieleider DISC Team- en studieleider Agrotechniek en Management Team- en studieleider Bedrijfskunde en Agribusiness Team- en studieleider Hippische Bedrijfskunde Coördinatoren Master Agribusiness Development (2) Programmahoofd Ondernemen Kwaliteitsmanager Aeres Student jaar 4
10.30-12.30	Vorbereiding en materiaalbestudering Associate degree, bachelor en master	Panel
12:30-13:00	Lunch	Panel
13:00-13:30	Inventarisatie van thema's en aandachtspunten voor bezoek Associate degree, bachelor en master	Instellingsdirecteur a.i. Directeur faculteit Dronten Directeur faculteit Almere a.i. Team- en studieleider DISC Team- en studieleider Agrotechniek en Management Team- en studieleider Bedrijfskunde en Agribusiness Team- en studieleider Hippische Bedrijfskunde Coördinatoren Master Agribusiness Development (2) Programmahoofd Ondernemen Kwaliteitsmanager Aeres
13:30-14:30	Rondleidingen	Hoofd praktijkleren Studenten (4) Team- en studieleiders (4) Kwaliteitsmanager Aeres

Visitatie dag 1: 11 juni 2024

Tijdstip	Thema	Deelnemers
09.45-10.00	Ontvangst	Panel Kwaliteitsmanager Aeres
10.00-10.45	Gesprek studenten en alumni Associate degree	Studenten voltijd jaar 2 (3) Studenten voltijd jaar 1 (2) Student deeltijd jaar 2 Alumnus
11:00-11:45	Gesprek studenten bachelor (NL en ENG)	Student voltijd jaar 1 Studenten voltijd jaar 3 (3) Studenten voltijd jaar 4 (3) Alumni (3)
12.00-12.45	Gesprek docenten Associate degree en bachelor (NL)	Docent en studieleider (3) Docenten (6)
12.45-14.00	Lunch	
14.00-14.30	Gesprek werkveld Associate degree en bachelor (NL en ENG) (online)	Leden werkveldcommissie (4)
14:45-15:15	Verbinding lectoraten met onderwijs Bachelor en master	Lector Omgevingsinclusief Ondernemen Docenten (2) Student
15.15-15.45	Pauze	
15.45-16.30	Gesprek borging Associate degree, bachelor en master	Voorzitter examencommissie Dronten Secretaris examencommissie Dronten Voorzitter examencommissie Almere Lid toetsadviescommissie en kwaliteitscoördinator Dronten Admissions officer Instroom coördinator Instroomcoördinator deeltijd Lid studentenraad Lid opleidingscommissie bachelor Kwaliteitsmanager Aeres
16:30-17:30	Overleg panel	

Visitatie dag 2: 12 juni

Tijdstip	Thema	Deelnemers
09.45-10.00	Ontvangst	Kwaliteitsmanager Aeres
10.00-10.45	Gesprek studenten master (NL en ENG)	Student voltijd Student deeltijd Alumni (2) Student voltijd en lid opleidingscommissie
11.00-11.45	Gesprek docenten master (NL en ENG)	Docenten (4)
12.00-12.30	Gesprek werkveld master (NL en ENG)	Werkveldvertegenwoordigers (3)
12.30-13.30	Lunch	
13:30-14:30	Gesprek opleidingsmanagement Associate degree, bachelor en master	Instellingsdirecteur a.i. Directeur Dronten Studieleider Duurzame Bedrijfskunde Team- en studieleider DISC Team- en studieleider Agrotechniek en Management Team- en studieleider Bedrijfskunde en Agribusiness Team- en studieleider Hippische Bedrijfskunde Coördinator Master Agribusiness Development Programmahoofd Ondernemen
14.30-16:00	Beoordelingsoverleg	
16.00-16.20	Terugkoppeling bevindingen Associate degree, bachelor en master	Instellingsdirecteur a.i. Directeur faculteit Dronten Studieleider Duurzame Bedrijfskunde Team- en studieleider DISC Team- en studieleider Agrotechniek en Management Team- en studieleider Bedrijfskunde en Agribusiness Team- en studieleider Hippische Bedrijfskunde Coördinator Master Agribusiness Development Coördinator Master Agribusiness Development Programmahoofd Ondernemen Kwaliteitsmanager Aeres
16.20-17:00	Ontwikkelgesprek Associate degree, bachelor en master	Directeur faculteit Dronten Studieleider Duurzame Bedrijfskunde Team- en studieleider DISC Team- en studieleider Agrotechniek en Management Team- en studieleider Bedrijfskunde en Agribusiness Team- en studieleider Hippische Bedrijfskunde Coördinator Master Agribusiness Development Coördinator Master Agribusiness Development Programmahoofd Ondernemen Kwaliteitsmanager Aeres

Bijlage 2 Beoogde leerresultaten

The Master Agribusiness Development:

1. is capable of identifying and articulating current and future problems and challenges in the agribusiness sector.
2. uses a multidisciplinary and innovative approach to research the problem/challenge. Thereby applying and connecting qualitative and quantitative state-of-the-art scientific and applied knowledge obtained throughout and beyond the international agri-food business.
3. can design solutions aimed at innovation and improvement, thereby judging the impact of those solutions on related business, social and environmental aspects, supporting the business strategy.
4. is capable of implementing (complex) changes within a company or sector, thereby creating added value for the business.
5. can effectively and concisely communicate results and engage stakeholders, thereby taking into account the target group and (inter)cultural differences.
6. can critically reflect on the process and personal acting, both in retro- as in prospect.

The final level of a graduate of a professional master's degree distinguishes itself on the basis of the following four pillars:

1. **Mastery:** possess advanced knowledge of a profession, knowledge domain and scientific area and on the interface between various professions, knowledge domains and scientific areas.
2. **Research competence:** (i) Recognises and analyses complex problems in professional practice and the knowledge domain and solves them tactically, strategically and creatively. (ii) Identifies the limitation of existing knowledge in professional practice and the knowledge domain on the interface between various professional practices and knowledge domains and takes action. Analyses complex professional and scientific tasks and execute them.
3. **Interprofessional Practice:** Formulates assessments based on incomplete or limited information and takes social, scientific and ethical responsibilities associated with the application of one's own knowledge and assessment into account.
4. **Effect:** (i) Specialised skills in problem-solving, required in the context of research and/or innovation for developing new knowledge and procedures and integrating knowledge from various fields of expertise. (ii) Managing and transforming complex and unpredictable professional or educational contexts that require new strategic approaches. The supportive educational programme provides the theories, concepts and methodology that can be used while conducting the master Assignment. In this way theory and practice come together in the authentic context of the master company. This requires a specific way of assessment. You will be assessed on your performances in practice, by your coaches and by university staff. You will also be assessed on your theoretical knowledge.

Bijlage 3 Bestudeerde documenten

Verplichte documenten

Zelfevaluatierapport master Agribusiness Development (MAD)
Aeres strategie 2019-2023
Aeres Hogeschool instellingsplan 2020-2024
The professional masterstandard (2019)
Masters community meetings 29-01-2024
Toegang tot Kiem en Canvas, inclusief demonstratie
Course Catalogue Master Agribusiness Development
MAD Module overviews
Onderwijsconcept Aeres (2019)
Programmes Pre-MAD requirement
Pre-MAD Module overviews
Overzicht van het personeel MAD
Professionaliseringsplan Aeres 2020-2024
Handboek kwaliteitsmanagement Aeres 2020-2024
Annual report study programme committee 2023
Toetsbeleid Aeres 2019-2024
Test programme MAD
Jaarverslag examencommissie 2022-2023
MAD Internship manual 2023-2024
MAD Thesis manual 2023-2024
15 afstudeerdossiers
Aeres Dronten boekje Ondernemen
Overview of education linked to Entrepreneurship

Verder aangeleverde documenten ter onderbouwing

Aeres Dronten boekje Idee
Aeres Dronten boekje Onderwijs
Aeres Dronten boekje Onderzoek
Programme profile and Curriculum Revisions MAD
MAD community members
Memo meeting input Master's Community
Proces aanmelding internationale studenten Aeres
Promoveerbeleid Aeres
Alumni and Staff Meeting notes MAD
Minutes Study Programme committee MAD
NSE Master Agribusiness Development
MAD Module evaluations
List points of action MAD
Toetsbeleid in uitvoering Aeres
MAD Alumni Survey (2023)